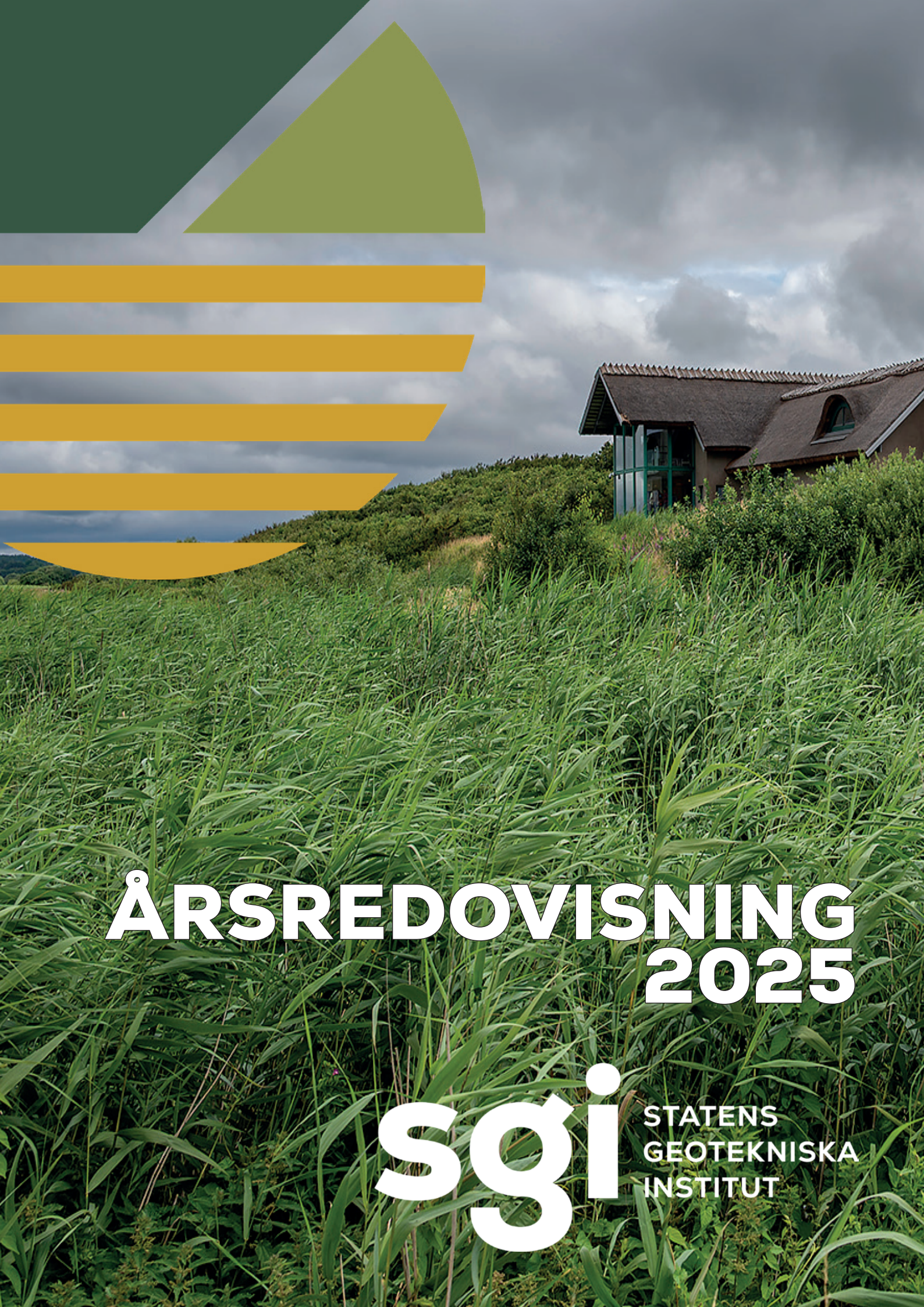

ÅRSREDOVISNING 2025

sgi

STATENS
GEOTEKNISKA
INSTITUT

Årsredovisning 2025

Diarienummer: 1.1-2511-1498

Redaktör: Eva Lindström

Layout: Torbjörn Thuresson

Foto: Samtliga bilder är
fotograferade av SGI.

Postadress: Olaus Magnus väg 35
581 93 LINKÖPING

Telefon: +46 13 20 18 00

Webbplats: www.sgi.se

E-post: sgi@sgi.se

Innehållsförteckning

Generaldirektören har ordet	4
Året som gått - 2025	6
Organisation och uppdrag	8
Resultatredovisning	10
Forskning och utveckling	14
Verksamhetsområde	
Effektivare markbyggande	16
Verksamhetsområde	
Klimatanpassning	24
Verksamhetsområde	
Renare mark	34
Verksamhetsområde	
Effektiv förvaltning	42
Finansiell redovisning	45

Generaldirektören har ordet

I juni redovisade vi den geotekniska utredningen av jordskredet vid E6:an utanför Stenungsund. Den direkta skredorsaken var en överbelastning av marken med fyllnadsmassor. Förekomst av kvicklera bidrog till skredets utbredning och att skadorna på infrastruktur, egendom och miljö blev så omfattande. Enligt Statens haverikommission var den bakomliggande orsaken en bristande hänsyn till lokala markförhållanden, men också att de geotekniska säkerhetsfrågorna inte tillräckligt omhändertagits i planprocessen. SGI:s stöd och vägledning i den fysiska planeringen har här en stor betydelse för att minska riskerna för ras och skred i den byggda miljön.

De senare årens väderhändelser med efterföljande översvämningar, skred, slamströmmar och erosion av våra kuster visar hur viktigt det är att arbeta både förebyggande och att ha en god krisberedskap. Så sent som i september 2025 såg vi hur delar av Västernorrlands län drabbades av kraftiga skyfall med bortspolade vägar, urspårade tåg och översvämmade fastigheter som följd. Klimatanpassning är idag en självklar del i arbetet med att stärka samhällets motståndskraft mot naturolyckor.

I SGI:s uppdrag ingår att ta fram kunskapsunderlag och metoder för klimatanpassning. Under året har en ny regional samverkan initierats, Värmlands delegation för klimatanpassning, i syfte att stärka länets och kommunernas motståndskraft mot ras, skred, erosion och översvämning. Metodiken för samverkan har utarbetats av SGI tillsammans med länsstyrelsen.

Vårt uppdrag att förbättra markstabiliteten i prioriterade skredkänsliga områden längs Göta älv har haft en god framdrift under året. Fem större åtgärdsprojekt pågår i tre kommuner och fler åtgärder planeras. Skredsäkringsarbetet genomförs med bidrag från SGI och samordnas genom Delegationen för Göta älv.

Vi fortsätter att utbilda och öva för en ökad förmåga till krisledning och aktörssamverkan vid allvarliga händelser med ras och skred. Centralt är vår geotekniska kompetens med tjänsteperson i beredskap och expertstöd till räddningstjänsten.

Vi utvecklar kunskap och metoder för att åtgärda förorenade områden. Genomförda pilotförsök visar att det finns goda förutsättningar att begränsa spridningen av PFAS-ämnen i miljön. Resultat som det nu är viktigt att sprida och implementera i faktiska åtgärder. Samtidigt är behovet av fortsatt forskning och utveckling inom området stort. Regeringens fleråriga satsning på att minska spridningen av PFAS är därför mycket välkommet.

"SGI:s samhällsuppdrag är tydligt. Vi ska minska riskerna med ras, skred och erosion, bidra till ett hållbart och säkert markbyggnad och utveckla kunskap för sanering och efterbehandling av förorenade områden. Genom vårt arbete bidrar vi till ett mer motståndskraftigt samhälle i ett klimat i förändring."

Min ambition är att SGI ska vara en attraktiv arbetsgivare med en god förvaltningskultur. Vi arbetar strategiskt mot målet att vara en effektiv expertmyndighet med engagemang och arbetsglädje. I detta syfte utvecklar och stärker vi både medarbetarskapet och ledarskapet på myndigheten.

Tillsammans levererar vi på vårt uppdrag av regeringen och skapar nytta för samhället. Det gör mig stolt.

Linköping, februari 2026

Johan Anderberg

Året som gått - 2025

66 års forskning ger ny kunskap om lera

Under året avslutade SGI ett unikt forskningsarbete som sammanfattar mer än sex decenniers studier av hur lera förändras när den belastas under lång tid. Vid provfältet Skå-Edeby på Färingsö har sättningar, portryck och andra egenskaper följts kontinuerligt sedan 1957. Det gör fältet till en av Sveriges mest långvariga forskningsmiljöer inom geoteknik.

Genom det omfattande datamaterialet går det nu att bättre förutse hur lerans egenskaper utvecklas över många år. Projektet har också lett till förfinade mätmetoder och provtagningsrutiner, liksom nya rekommendationer för hur svenska leror bör undersökas.

"Forskningsuppdraget där vi sammanställt vad som hänt under dessa 66 år har gett värdfulla kunskaper vad gäller bestämning och tolkning av svenska lerors egenskaper"

Mattias Andersson, geotekniker vid SGI

Presskonferens med Haverikommissionen

Tisdag 17 juni höll Statens haverikommissionen, SGI och SGU en gemensam presskonferens och presenterade utredning av skredet i Stenungsund.

Flera stora medier närvarande, bland annat SVT, TV4, TT, GP och Sveriges Radio. Dessutom deltog lokala medier som Stenungsundstidningen och tidningen Västsverige.

Enklare att hitta på ny webbplats

Sgi.se har en ny struktur, uppdaterad design och nya funktioner. En viktig del i uppdateringen är att SGI:s karttjänster nu får mer utrymme och blir lättare att hitta. Parallellt med uppdateringen av webbplatsen har även SGI:s karttjänster uppgraderats till en ny plattform med nya funktioner.

SGL i media

Under 2025 har SGL nämnts i 193 medieinslag som tillsammans har en potentiell räckvidd* på 41 miljoner.

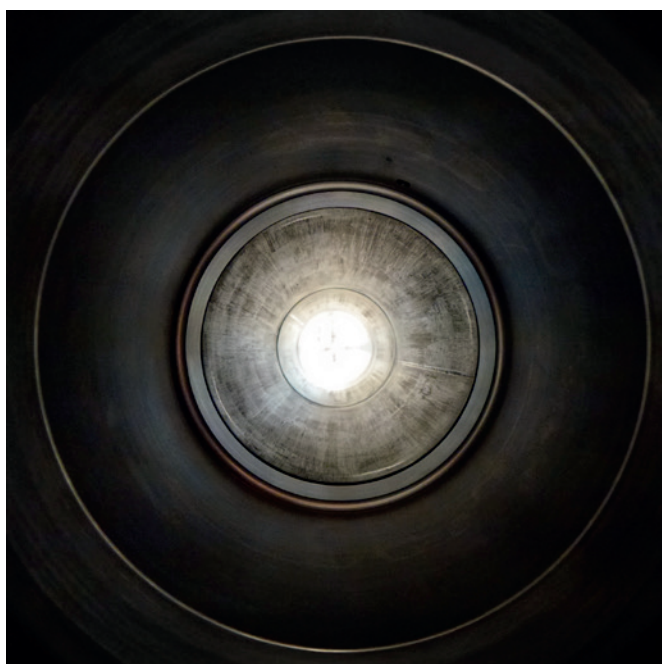
Klimatrisker och skred var återkommande teman under 2025. Exempelvis i Vetenskapsradion berättade SGL om vilka åtgärder som kan minska risken för nya ras och skred i Västernorrland och i P4 Göteborg intervjuades SGL om Göta älv och hur skredriskerna hanteras där.

SGL deltog också i två poddar: P3 Dystopia, i ett avsnitt om jordskred, och Geosnack – geoteknikpodden, om skredet i Stenungsund.

*Räckvidd avser det antal personer som potentiellt kan ha tagit del av rapporteringen, och påverkas särskilt av större medier.

Totalt **56** publicerade publikationer 2025

Mest nedladdade publikation: **Preliminära riktvärden för högfluorerade ämnen (PFAS) i mark och grundvatten** **3 396** nedladdningar

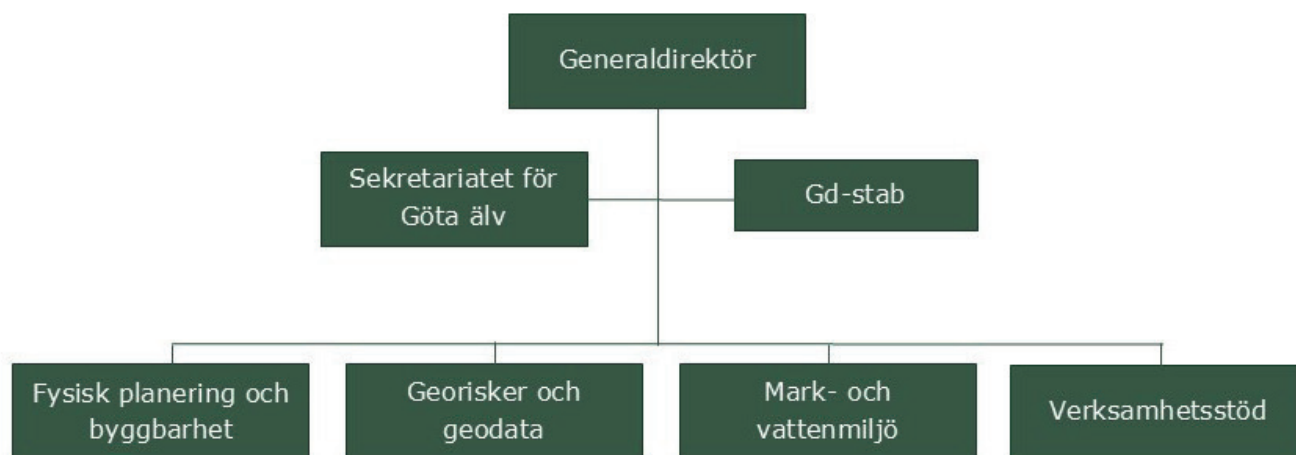
Ljuset genom provtagaren

Ny torvprovtagare har utvecklats

SGL utvecklade en ny så kallad torvprovtagare. Med den kan man i fält oftare få upp prover och de upptagna proverna får högre kvalitet.

"Att ta upp torv ur marken har tidigare varit problematiskt, särskilt vad det gäller att få upp prover i provtagningsrören för obelastad torv på myr. Därför har det varit ett behov av ny utrustning" säger Bo Vesterberg, ansvarig för torvforskningen vid SGL.

Organisation och uppdrag

Statens geotekniska institut (SGI) är ansvarig myndighet för geotekniska och miljögeotekniska frågor. Vi ska vara pådrivande för en samhällsutveckling som är säker, ekonomisk och bra för miljön, vi ska medverka till att de nationella miljökvalitetsmålen nås och vi ska bidra med underlag och expertkunskap i det arbete som regeringen gör nationellt och inom EU.

Verksamheten är organiserad i avdelningarna Fysisk planering och byggbarhet, Georisker och geodata, Mark- och vattenmiljö och Verksamhetsstöd samt Gd-stab och Sekretariatet för Göta älv. Huvudkontoret finns i Linköping och vi har även kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö. Vid kontoret i Linköping finns ett geotekniklaboratorium och ett miljölaboratorium. SGI hade vid årets slut 98 anställda, varav 55 kvinnor och 43 män.

I SGI:s uppdrag ingår att minska riskerna för ras och skred i samhället. Det gör vi genom att ge stöd till kommuner och länsstyrelser i planprocessen, övervaka stabilitetsförhållandena i Göta älvdalen och ha en tjänsteperson i beredskap, TiB, för akuta händelser med ras och skred. Vi ska även stötta andra myndigheter, utveckla kunskap och samordna olika aktörers intressen för att minska riskerna med stranderosion. Vi är också ett stöd till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i det förebyggande arbetet mot naturolyckor.

Inom vårt arbete med klimatanpassning förebygger vi och minskar riskerna med ras, skred och erosion genom utredning, kartläggning och metodutveckling. Vi samordnar skredsäkringsåtgärder längs Göta älv och förmedlar statsbidrag för detta till de kommuner som berörs. Till stöd för arbetet finns det vid SGI en delegation för frågor om ras, skred och erosion samt en delegation för ras- och skredsäkring i Göta älvdalen.

Genom tillämpad forskning och utveckling tar vi fram ny kunskap och nya metoder som bidrar till en effektivare plan- och byggprocess för ett säkrare och mer hållbart markbyggande. Vi ansvarar även för forskning, teknikutveckling och kunskapsutveckling när det gäller sanering och återställning av förorenade områden, där vi också finansierar extern forskning.

SGI:s verksamhet bidrar till de nationella miljökvalitetsmålen inom främst God bebyggd miljö och Giftfri miljö. Vi bidrar också till flera av de globala hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030.

Resultat och samhällsnytta redovisar vi under våra fyra verksamhetsområden Effektivare markbyggnad, Klimatanpassning, Renare mark och Effektiv förvaltning. Inom respektive område har vi formulerat effektmål för vår vision om ett samhälle där det är säkert och hållbart att bo och färdas, se målbild.

Resultatredovisning

I den här delen av årsredovisningen redovisar och kommenterar vi verksamhetens resultat i förhållande till vår instruktion samt bemyndiganden i regleringsbrevet för 2025. Vi redogör även för uppdrag vi fått genom särskilda regeringsbeslut.

Resultatredovisningen är indelad i verksamhetsområden där vi inleder varje område med vårt uppdrag enligt myndighetens instruktion. Inom respektive område redogör vi sedan för vad vi har utfört inom forskning och utveckling, kunskapsförmedling och samverkan. Vi redovisar också ett urval av årets prestationer samt en analys av vad vår verksamhet har bidragit till i effekter.

För respektive verksamhetsområde redovisar vi ekonomiskt utfall och i vissa fall olika finansieringskällor. Kostnaderna för ett verksamhetsområde består av direkta och indirekta kostnader. Vi fördelar indirekta kostnader procentuellt på verksamhetsområdena utifrån redovisad tid.

Nedanstående tabell visar hur myndighetens indelning av resultatredovisningen förhåller sig till förordningen (2009:945) med instruktion för Statens geotekniska institut.

Indelning av resultatredovisningen	Uppgifter i SGI:s instruktion
Effektivare markbyggande	1-3§§, 4§ pkt 1, 3 och 4, 6§, 8§, 10§
Klimatanpassning	
– Ras och skred	1-4§§, 6§, 8§
– Stranderosion	1-3§§, 5-6§§, 8§
– Ras- och skredsäkring Göta älv	1-2§§, 4§, 11-11c§§
Renare mark	1-3§§, 7§, 8§

Under rubriken verksamhetsområde Effektiv förvaltning redovisas myndighetens övriga återsrapportering och regeringsuppdrag.

Verksamhetens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsområden

Belopp i tkr	Effektivare markbyggande	Klimat-anpassning ¹	Renare mark	Totalt
Intäkter av anslag	35 044	62 011	31 749	128 804
- varav Uo 18 1:5 ap.1	33 237	5 918	16 621	55 776
- varav Uo 20 1:10 ap.2	1 807	27 344		29 151
- varav Uo 20 1:19 ap.1		28 749		28 749
- varav Uo 20 1:4 ap.4			15 128	15 128
Intäkter av avgifter	4 827	185	3 584	8 596
Intäkter av bidrag	2 703	7 910	6 370	16 983
Finansiella intäkter	172	146	154	472
Intäkter totalt	42 746	70 251	41 857	154 854
Kostnader totalt	42 746	70 251	41 857	154 854
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		58 435	7 738	66 173
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	170	393	1 750	2 313
Lämnade bidrag	-170	-58 828	-9 489	-68 486
Årets kapitalförändringar	0	0	0	0

¹ Beloppen inkluderar även intäkter och kostnader för Ras- och skredsäkring längs Göta älv.

Verksamhetens finansiering

SGL finansierar sin verksamhet med intäkter av anslag, avgifter och bidrag. Intäkter av anslag utgjorde 83 procent av myndighetens intäkter.

Intäkter av anslag

<i>Ramanslag Statens geotekniska institut</i>	För år 2025 har SGI tilldelats 57 752 tkr inom anslaget 18 1:5 ap.1 Ramanslag SGI och det är en ökning med 1 873 tkr jämfört med föregående år. Ingående överföringsbelopp för år 2025 uppgick till 3 635 tkr. Efter indragning på 1 959 tkr kvarstod 1 676 tkr vilket medförde ett disponibelt belopp på 59 428 tkr för år 2025. Under året har totalt 55 776 tkr använts till utgifter vilket ger ett utgående överföringsbelopp på 3 653 tkr där vi får behålla 1 733 tkr inom ramen för tre procents sparande.
<i>Ramanslag klimatanpassning</i>	Via Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts (SMHI) regleringsbrev har SGI, inom anslaget 20 1:10 ap.2, tilldelats 29 000 tkr. Det är samma anslagsnivå som föregående år. Ingående överföringsbelopp för år 2025 uppgick till -83 tkr. Hela årets disponibla belopp på 29 000 tkr har använts. Vi har även utnyttjat 151 tkr av anslagskrediten under året. Av den beviljade anslagskrediten på 990 tkr har vi därmed använt 234 tkr.
<i>Ramanslag åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv</i>	Anslag 20 1:19 ap.1 har tilldelats 115 000 tkr. Av de disponibla medlen avsåg högst 40 000 tkr eget arbete och 2 000 tkr administration av bidrag. Resterande belopp var avsedda för utbetalning av bidrag. Av årets disponibla belopp har 28 749 tkr använts för eget arbete och administration av bidrag och 58 435 tkr har betalats ut i bidrag. Totalt har 87 184 tkr utnyttjats av årets tilldelade anslag.
<i>Ramanslag sanering och återställande av förorenade områden</i>	Via Naturvårdsverkets regleringsbrev har SGI, inom anslaget 20 1:4 ap.4, tilldelats 25 000 tkr, vilket är samma nivå som år 2024. 15 128 tkr har använts till eget arbete och 7 738 tkr har betalats ut som bidrag. Av årets tilldelade medel har 22 866 tkr använts.

Intäkter av avgifter

SGL:s avgiftsfinansierade verksamhet består av uppdragsverksamhet inom geoteknisk forskning, utveckling, kunskapsförmedling och rådgivning, där myndigheten får ta ut avgifter utan krav på full kostnadstäckning. Myndigheten ger även ett begränsat antal kurser inom ovan nämnt område vilka finansieras av avgifter kopplade till 4 § avgiftsförordningen.

Intäkter av avgifter uppgick till totalt 8 596 tkr, varav 3 tkr avsåg intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen. Totala intäkter av avgifter har minskat med 2 572 tkr jämfört med föregående år. Intäkterna har främst minskat till följd av att vi i mindre utsträckning stöttat Statens haverikommission i utredningen efter skredet i Stenungsund jämfört med föregående år. Samtliga intäkter av avgifter disponeras av myndigheten.

Uppdragsverksamheten

De totala intäkterna för geoteknisk forskning, utveckling, kunskapsförmedling och rådgivning uppgick år 2025 till 8 517 tkr. Den externa uppdragsverksamheten har under året resulterat i ett underskott på 354 tkr vilket redovisats mot förvaltningsanslaget. Underskottet består främst av underskott i laborieverksamheten samt uppdrag utan full kostnadstäckning som uppdrag mot Svenska geotekniska föreningen. Differensen mellan budgetbeloppet i regleringsbrevet på 7 000 tkr och utfallet på 8 517 tkr består främst av arbetet med att stötta Statens haverikommission i utredningen efter skredet vid E6 utanför Stenungsund som även pågått under delar av år 2025.

Intäkter av bidrag

SGL har under 2025 bidrag på 16 983 tkr vilket är en ökning med 3 496 tkr jämfört med föregående år. Årets bidrag består främst av bidrag från Trafikverket, Naturvårdsverket, Formas och MSB. Förändringen förklaras främst av nya uppdrag för Naturvårdsverket och MSB.

Uppdrags- verksamhet (tkr)	Över-/ underskott t o m 2023	Över-/ underskott 2024	Budget 2025	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Ack över-/ underskott t o m 2025
Geoteknisk forskning, utveckling, kunskapsför- medling och rådgivning	0	0	7 000	8 517	0	0
Summa	0	0	7 000	8 517	0	0

Tabellen visar endast uppdragsverksamheten. Övriga intäkter och intäkter för §4 framgår i not 2 under noter till resultat- och balansräkning i den finansiella delen.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna för verksamheten uppgick till 154 854 tkr vilket är en ökning med 6 527 tkr jämfört med föregående år. Ökningen beror på löneutvecklingen men framförallt på ökade pensionskostnader, till följd av en ökning i nivå på prisbasbeloppet. Kostnaderna har även påverkats av ökade avskrivningskostnader då vi installerade ett nytt datacenter under 2025.

Transfereringar

Inom teknikutvecklingsprogrammet Teknikutveckling och forskning inom förorenade områden (Tuffo) har SGL under året betalat ut tre nya bidrag på totalt 6 610 tkr samt 1 129 tkr för två bidrag som slutredovisats. Totalt har SGL betalat ut 7 738 tkr i bidrag för Tuffo under år 2025.

SGL har även betalat ut 19 bidrag om 59 138 tkr för ras- och skredsäkring längs Göta älv. Det har även gjorts två återbetalningar av bidrag på totalt 703 tkr, vilket gör att 58 435 tkr har påverkat årets anslag. Minskningen av lämnade bidrag jämfört med föregående år förklaras främst av att kommunernas kostnader blivit betydligt lägre än vad de ansökt om.

Utbetalningar avseende Tuffo och åtgärder längs Göta älv finansieras av erhållna medel från statens budget.

Under år 2025 har SGL även vidareförmedlat bidrag från statliga myndigheter inom flera bidragsprojekt. Bidragen är främst finansierade av Naturvårdsverket, Formas och Energimyndigheten.

Forskning och utveckling

Vi bedriver tillämpad forskning och utveckling (FoU) som ett stöd i vår verksamhet och för en långsiktig kunskapsuppbyggnad inom vårt område. Vårt mål är att vår forskning ska vara av hög vetenskaplig kvalitet och ge samhällsnytta. Vi publicerar våra forskningsrapporter i det Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA) samt artiklar i vetenskapliga tidskrifter och i konferensskrifter.

Allt vi publicerar gör vi enligt principer om öppen tillgång till resultat från forskning och utveckling. Det innebär att vem som helst kan läsa och använda våra forskningsresultat. SGI ingår i svensk nationell datatjänsts (SND) nätverk. Vi tillgängliggör våra forskningsdata via den nationella portalen för forskningsdata så att andra aktörer i samhället kan använda dem.

Den forskning och utveckling som genomförts under året redovisas under respektive verksamhetsområde.

Vetenskaplig kvalitetsgranskning

Våra forskningsresultat kvalitetssäkras genom publicering i vetenskapliga tidskrifter som är granskade av sakkunniga.

Vi genomförde under året en extern granskning av vår FoU-verksamhet och av teknik- och utvecklingsprogrammet Tuffo utifrån kriterierna relevans och effekt. Resultatet kommer ligga till grund för utveckling av verksamheten under kommande verksamhetsår.

Samverkan

Samverkan med universitet, högskolor och forskningsinstitut ger oss möjlighet till kunskapsutbyte, kompletterande vetenskaplig kompetens och forskningsinfrastruktur. Vi forskar och utvecklar metoder tillsammans med kommuner och länsstyrelser. Det skapar goda förutsättningar för att den kunskap vi tar fram används.

Genom föreningen IQ Samhällsbyggnad samverkar SGI med företag, lärosäten och offentlig sektor kring forskning, innovation och utveckling för en hållbar samhällsbyggnad.

På uppdrag av Formas medverkade vi som ordförande i bedömarpanelen "Klimat, hydrologi och föroreningar" för utlysningen "Utforska". Vi ingick också i bedömarpanelerna för Formas utlysningar "Hållbar, cirkulär och resurseffektiv byggd miljö" samt "Karriärstöd för unga forskare".

EU:s ramprogram

Horisont Europa är EU:s ramprogram för forskning och innovation. Programmet är uppdelat i flera områden och särskilda insatser. EU vill med dessa initiativ främja bred samverkan för att nå angelägna mål till 2030. SGI ingår i de nationella referensgrupperna för programmen som rör klimat, energi och mobilitet samt civil säkerhet för samhället. Vi ingår också i referensgrupperna för EU:s särskilda insatser för bättre jordhälsa och klimatanpassning. Gruppernas uppdrag är att stödja nationella expertmyndigheter med att ta fram underlag till regeringens inspel till EU-kommisionens förslag på arbetsprogram och utlysningar.

Kostnader forskning och utveckling

Belopp i tkr	2025			2024			2023		
Finansiering	Tillämpad forskning	Utvecklings- verksamhet	Summa	Tillämpad forskning	Utvecklings- verksamhet	Summa	Tillämpad forskning	Utvecklings- verksamhet	Summa
Förvaltningsanslag	14 431	3 294	17 725	12 105	3 095	15 200	13 647	2 946	16 593
Anslag sanering och återställande av förorenad mark	6 262	5 263	11 525	4 950	4 861	9 811	3 961	5 473	9 434
Anslag klimatanpassning	51	4 672	4 723	0	3 984	3 984	0	5 399	5 399
Anslag åtgärder ras- och skredsäkring längs Göta älv	0	0	0	0	0	0	0	125	125
Externa bidrag/ avgifter	11 757	3 809	15 566	8 955	2 949	11 903	10 371	2 685	13 056
Summa	32 501	17 038	49 539	26 010	14 888	40 898	27 979	16 628	44 607

Belopp i tkr	2025			2024			2023		
Verksamhets- område	Tillämpad forskning	Utvecklings- verksamhet	Summa	Tillämpad forskning	Utvecklings- verksamhet	Summa	Tillämpad forskning	Utvecklings- verksamhet	Summa
Renare mark	14 831	9 508	24 339	13 391	7 479	20 870	12 027	7 650	19 677
Klimatanpassning	8 948	5 477	14 424	5 308	5 405	10 714	5 563	7 323	12 886
Effektivare markbyggande	6 481	2 054	8 535	5 985	2 004	7 989	9 405	1 655	11 060
Effektiv förvaltning	2 241	0	2 241	1 325	0	1 325	984	0	984
Summa	32 501	17 038	49 539	26 010	14 888	40 898	27 979	16 628	44 607

I tabellen redovisas kostnader för forsknings- och utvecklingsverksamheten fördelat på finansiering och verksamhetsområden. Externa avgifter och bidrag finansierade 36 % av den tillämpade forskningsverksamheten och 22 % av utvecklingsverksamheten vilket är i nivå med tidigare år.

Kostnader har ökat bland annat med forskningsuppdrag rörande PFAS och förorenade områden.

Den externa finansieringen består främst av bidrag från Trafikverket, MSB, Formas och olika EU-projekt.

Effektivare markbyggande

Enligt SGI:s instruktion ska myndigheten

- bidra till att plan- och byggprocessen effektiviseras genom att inom sitt verksamhetsområde ta fram ny kunskap och nya metoder och ha en samordnande roll i syfte att identifiera kunskapsnivån och förmedla ny kunskap
- bidra till effektivitet och kvalitet i plan- och byggprocessen genom att inom sitt område bistå myndigheter, kommuner och andra med rådgivning samt i samverkan med dessa introducera ny teknik och tillämpa forsknings- och utvecklingsresultat
- bidra till att riskerna för ras och skred minskar.

Inom verksamhetsområde Effektivare markbyggande bidrar vi till en effektivare plan- och byggprocess samt minskade risker för ras, skred och erosion. Det gör vi genom att ge stöd till länsstyrelser, kommuner och myndigheter i geotekniska frågeställningar. Genom vårt stöd till kommunerna i deras planarbete kan vi även identifiera deras behov och möta detta genom att ta fram och förmedla kunskap.

Vår forskning och utveckling är inriktad på att förbättra kunskapen om hur lämplig marken är att bygga på samt hur vi kan minska kostnader och belastning på naturresurser och klimat i markbyggandet. Vi tar bland annat fram ny kunskap om jordars hållfasthet och beteende vid belastning. Forskningsresultaten bidrar till att bättre grundläggnings- och förstärkningsmetoder kan utvecklas vid anläggning av infrastruktur och byggnader. Vi forskar i samverkan med andra myndigheter, universitet, högskolor och näringsliv. Det ger oss möjlighet att arbeta med komplexa samhällsutmaningar och tillsammans med andra hitta gemensamma lösningar. Genom att samverka med våra intressenter säkrar vi att vår forskning är relevant.

För att förebygga markrelaterade skador och minska följdskostnader för samhället arbetar SGI långsiktigt för att stärka kunskapen inom geoteknik. Vi arbetar för att resultaten från såväl vår egen som andras forskning kommer samhället till nytta genom att sprida dem i publikationer, genom utbildningar och genom att utveckla verktyg som våra målgrupper kan använda i sitt arbete.

Vårt geotekniska laboratorium är en nationell resurs för geotekniska laboratorieanalyser. Det är också en förutsättning för att vi ska kunna genomföra vår forskning. En viktig del av laboratoriets uppdrag är att utveckla nya metoder för att på bättre sätt kunna beskriva olika jordars tekniska egenskaper.

Vi samverkar med flera andra myndigheter kring geografisk information med koppling till ras, skred, erosion och översvämning. Genom detta samarbete ökar vi tillgängligheten till denna efterfrågade samhällsinformation. Vi förenklar också användningen av den genom att ta fram olika karttjänster.

Som en del av den svenska krisberedskapen upprätthåller vi en funktion med tjänsteperson i beredskap (TiB). Funktionen säkerställer att vi har beredskap för att kunna hantera akuta situationer och bidra med expertis inom vårt ansvarsområde.

Verksamhetsområdets arbete bidrar till hållbar utveckling genom att stödja såväl det nationella miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö som de globala hållbarhetsmålen. Det hållbarhetsmål som vi bidrar till i störst utsträckning är mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen samt 13 Bekämpa klimatförändringen.

Agenda 2030 Mål 11

Insatser att lyfta fram 2025

Vi avslutade långtidsstudierna vid provfältet Skå-Edeby som pågått i 66 år. Arbetet har gett unik kunskap om svenska lerors långtidsegenskaper. Resultaten ska användas till att bättre förutse hur lösa jordars egenskaper förändras över lång tid, vilket är viktigt vid exempelvis väg- och järnvägsbyggen.

På uppdrag av Statens haverikommission färdigställde vi en geoteknisk utredning av skredet vid E6 i Stenungsund 2023. Skredets omfattning kan kopplas till förekomsten av kvicklera i stora delar av området, vilket gör marken särskilt känslig för störningar.

SGI:s kartvisningstjänst för information om ras, skred och erosion uppdaterades och en ny vägledning togs fram inom myndighetssamverkan för harmonisering av kartunderlag.

Forskning och utveckling

Forskning

Under året avslutade vi långtidsstudier vid provfältet Skå-Edeby, där SGI under 66 år undersökt hur lera beter sig under långvarig belastning. Med hjälp av provfältet har vi kunnat ta fram omfattande data om sättningar, stabilitet och egenskapsförändringar, vilka använts nationellt och internationellt för att kalibrera beräkningsmodeller. Arbetet har resulterat i förbättrade metoder för fältmätning och laboratorieanalys, uppdaterad kunskap samt nya rekommendationer för hur svenska lerors egenskaper bör bestämmas och tolkas. Slutrapporten sammanfattar sex decenniers kunskap och blir en central referens för framtida geotekniska projekt.

SGI bedriver forskning på uppdrag av Trafikverket för att stärka kunskapen om byggnade på komplexa jordar. Under året studerade vi byggnade på torv och långtidsegenskaper hos kalkcementpelare, som bland annat används för att stabilisera mark. I arbetet med torv har laboratorieförsök och fältundersökningar vid nedlagda järnvägsbankar gett ny förståelse för varför torv ofta uppvisar god bärighet och hur dess hållfasthet bör bedömas. Resultaten, som redovisades i en rapport och en vetenskaplig artikel, har lett till praktiska rekommendationer för stabilitetsberäkningar av väg- och järnvägsbankar på torvmark samt utvecklingen av en ny metod för markundersökningar. Studierna av kalkcementpelare gjordes på pelare som installerades för 20–30 år sedan i samband med tre västsvenska infrastrukturprojekt. Genom sonderingar, provtagning och laboratorieförsök analyserades pelarnas homogenitet och hur hållfastheten utvecklats över tid. Resultaten visar att pelarna har högre hållfasthet i dag än förväntat, samtidigt som variationen i hållfasthet är stor både mellan och inom pelare. Resultaten presenterades i en rapport.

Tillsammans med andra aktörer i byggbranschen fördjupade SGI forskningen om geokonstruktioners klimatpåverkan. Vi publicerade en studie under året som visar att grundläggningsarbeten kan stå för upp till 24 procent av en byggnads totala klimatavtryck i byggskedet. Resultaten belyser behovet av att inkludera grundläggning i klimatberäkningar samt att ökad användning av återvunnet stål, klimatförbättrad betong och nya konstruktionsmetoder med lägre materialåtgång är viktigt för att nå byggsektorns klimatmål.

SGI och Chalmers tekniska högskola studerade, med stöd från Stiftelsen Bergteknisk Forskning, hur borrhål i berg påverkar grundvattensystemet. Genom modellering och fältdata kunde vi visa att öppna borrhål ofta kopplar ihop olika spricksystem och därmed ger missvisande mått på grundvattennivåer, särskilt i närheten av bergtunnlar. Resultaten ger viktig vägledning för hur grundvattenmätningar i sprickigt berg bör tolkas och användas i riskbedömningar och tillståndsproucesser vid större berg- och infrastrukturprojekt. Vi presenterade våra resultat i en konferensartikel.

SGI deltog, på uppdrag av Chalmers tekniska högskola, i ett forskningsprojekt som utvecklat en modell för samhällsekonomisk kostnadsnyttoanalys för olika sätt att leda bort grundvatten i samband med byggnade under mark. Projektet visar hur geologi, grundvattenförhållanden och ekonomi kan vägas samman för att förstå risker och konsekvenser av olika åtgärder. Modellen testades i fallstudier och resulterade i underlag för att sätta villkor för grundvattenhantering som både skyddar miljön och är kostnadseffektiva. Resultaten som sammanfattades i en vetenskaplig artikel ger vägledning för beslutsfattare och kan användas både vid planering, tillståndsprövning, byggnade och drift.

Metodutveckling

Under året genomförde vi flera projekt för att vidareutveckla metoder för att bestämma jordars tekniska egenskaper. Ett av projekten syftade till att höja kvaliteten på lerprover vid försök som används för att bestämma lerans kompressionsegenskaper. Genom att minska provningsdiametern i den befintliga utrustningen förbättrades provkvaliteten och gav mer tillförlitliga underlag för att bestämma lerans beteende.

Vi genomförde också ett utvecklingsprojekt där vi tog fram en ny provtagare för torv. Den nya provtagaren har höjt kvaliteten på de prover som tas upp, men också förbättrat själva provtagningen. Högre kvalitet på proverna gör det möjligt att få mer tillförlitliga laboratorieanalyser som i sin tur ger mer precisa data om torvens egenskaper. Det ökar möjligheten att bygga på torv, vilket kan ge både miljövinster och ekonomiska besparingar eftersom torven inte behöver schaktas bort.

Resultaten från de två metodutvecklingsuppdragen publicerades i rapporter och utgör en viktig grund för framtida forskning då metoderna kommer att användas för karaktärisering av jordar i kommande forskningsprojekt vid SGI.

Standardiseringsarbete

SGL är medlem i flera tekniska kommittéer inom Svenska institutet för standarder (SIS) och medverkar även som expert i vissa tekniska kommittéer inom europeiska standardiseringskommittén CEN och internationella standardiseringsorganisationen ISO. Under året deltog vi i standardiseringsarbete inom följande kommittéer:

- SIS/TK 539 Schakt och fyllning för anläggningsarbete, där vi bidrog i arbetet med att granska metodstandards för markarbete, inklusive stabilisering.
- ISO/TC 190 Soil Quality/SC 7/WG4 Characterization of soils and soil materials with respect to human exposure, där vi tog fram en ny ISO-standard 7303:2025, som beskriver en förenklad lakmetod för att bestämma oral biotillgänglighet av metaller och halvmetaller i jord. Metoden kan användas vid riskbedömning av intag av förorenad jord.
- SIS/TK 183 Geoteknik och geokonstruktioner och CEN/TC 250 Structural Eurocodes/SC 7 Eurocode 7 – Geotechnical design, där vi bland annat bidrog i standardiseringsarbetet med särskilt fokus på Eurokod 7 del 1 – 3 samt laboratiestandarder.

SGL är även medlem i Implementeringskommissionen för Europastandarder för geoteknik, IEG 2.0. Föreningen arbetar för att nästa generation av europeiska beräkningsstandarder ska kunna användas nationellt. Inom delområde slänter och bankar, granskade vi de tillämpningsdokument som ska vägleda användningen av standarden och det tekniska underlag som behövs för att Sverige ska kunna fatta beslut om vilka säkerhetsnivåer och parametrar som ska gälla i svenska förhållanden.

Indikatorer

Publicering av forskningsresultat i granskade vetenskapliga artiklar är viktigt för att säkerställa den vetenskapliga kvaliteten av vår forskning.

Konferensartiklar och presentationer i samband med konferenser ger möjlighet till kunskapsspridning och utbyte av forskningsresultat.

Artiklar	2025	2024	2023
Vetenskapligt granskade artiklar	4	0	0
Övriga tidskrifter	0	1	0
Bidrag till konferenser	1	3	1
Totalt antal artiklar	5	4	1

Under året publicerade vi fler artiklar i vetenskapliga tidskrifter än tidigare år. Det är en tydlig uppgång men samtidigt ett uttryck för den normala variationen i vår forskningsverksamhet. Forskningsresultat publiceras oftast i projektens slutskede och eftersom våra projekt sträcker sig över flera år kan detta påverka antalet publikationer under ett enskilt år. Även antalet konferensbidrag varierar över tid, då utbudet av relevanta konferenser varierar.

Kunskapsförmedling

Stöd till kommuner, länsstyrelser och myndigheter

SGL har i uppdrag att ge geotekniskt expertstöd till kommuner och länsstyrelser i planprocessen. Vi stöder även andra myndigheter i geotekniska frågor.

Vi yttrade oss om geotekniska underlag från kommunerna som tagits fram till detaljplaner, översiktsplaner och planprogram. Underlagen ska visa om marken är lämplig att planlägga med hänsyn till ras, skred och erosion. Vi gav även stöd genom att medverka vid möten med kommun och länsstyrelse där vi förtydligade våra yttranden. För att minska riskerna för ras och skred i Göta älvdalen yttrade vi oss även om geotekniska handlingar som tagits fram inför bygglov och anläggningsarbeten.

Vi stöttade MSB med geoteknisk expertkunskap vid prövning av kommunernas ansökningar om statsbidrag till förebyggande åtgärder mot ras, skred, erosion, skyfall och översvämning. Vi granskade det geotekniska underlaget i ansökningarna och deltog tillsammans med MSB vid platsbesök och möten hos kommunerna. Granskningen ska stödja MSB i deras beslut om åtgärderna är bidragsberättigade och om den föreslagna åtgärden uppfyller gällande krav enligt dimensioneringsregler för geotekniska konstruktioner, de så kallade eurokoderna.

SGL var remissinstans för mark- och miljödomstolarna och länsstyrelserna i geotekniska och miljögeotekniska frågor, bland annat i ärenden som avser tillstånd om vattenverksamhet. Vi besvarade också remisser i ärenden från Trafikverket avseende väg- och järnvägsplaner samt från Energimarknadsinspektionen i ärenden om nätkoncession. Dessutom gav vi råd

och rekommendationer vid samråd. I dessa ärenden yttrade vi oss om geotekniska säkerhetsfrågor, geoteknisk omgivningspåverkan samt miljögeotekniska frågeställningar.

Indikatorer

Som indikatorer för vår verksamhet anger vi antal yttranden som lämnats i olika typer av ärenden. Indikatorerna för stödet till MSB anges som antal ärenden där SGL varit geotekniskt expertstöd under året.

Yttranden	2025	2024	2023
Stöd till länsstyrelser och kommuner i planprocessen	662	566	505
Övrigt stöd till kommuner i Göta älvdalen	35	59	32
Stöd till mark- och miljödomstolar, Trafikverket med flera	369	396	313
Ärenden			
Stöd till MSB avseende ansökningar om statsbidrag till förebyggande åtgärder	32	29	40

Antal yttranden till länsstyrelser och kommuner i planprocessen har ökat väsentligt jämfört med föregående år. Vi bedömer att våra informationsinsatser och inträffade naturhändelser har bidragit till att mängden planärenden fortsätter att öka. Antalet ärenden från kommuner i Göta älvdalen om bygglov, ledningsdragningsplaner med mera ligger i nivå med tidigare år.

Vi har under flera år sett en ökning av antalet inkommande ärenden bland annat från mark- och miljödomstolarna men även avseende samråd när det gäller ledningsdragningar och etablering av vindkraft samt solcellsparker. Vi ligger på en fortsatt hög nivå under året.

Vårt geotekniska expertstöd till MSB i statsbidragsärenden som hanterades under 2025 ligger i nivå med tidigare år.

Vägledning och utbildning

Under året fortsatte vi att sprida information om vår webbvägledning om geoteknisk säkerhet i kommunal planering. Vägledningen, som riktar sig till kommunala planhandläggare, erbjuder råd och stöd kring hur geotekniska säkerhetsfrågor kan hanteras i översiktsplaner och detaljplaner. Våra informationsinsatser fokuserade särskilt på länsstyrelser och kommuner inom utpekade riskområden för ras, skred och erosion.

SGL:s vägledning till kartunderlag om ras, skred och erosion har uppdaterats och publicerats i en sjätte utgåva. Vägledningen, som har tagits fram i samverkan med Statens geologiska undersökning (SGU), MSB, Skogsstyrelsen, SMHI och Lantmäteriet, ger stöd till kommuner, länsstyrelser och andra aktörer i att använda de samverkande myndigheternas geodata vid planering och riskbedömning.

Vi föreläste också inom Svenska Geotekniska Föreningens (SGF) kurs i jordmekanik för geotekniska handläggare samt i tre SGF-kurser för fältgeotekniker: huvudkurs, installation av geohydrologisk mätutrustning och ostörd provtagning. Våra insatser fokuserade på grundläggande geologiska och geotekniska kunskaper samt praktiska fältmetoder.

Vi genomförde den årligt återkommande utbildningen i geoteknik för kommunal planering där målgruppen var planhandläggare på kommunerna. Syftet med kursen var att ge deltagarna grundläggande kunskaper inom geoteknik. Det ska leda till att frågor som rör ras och skred blir bättre omhändertagna i den kommunala verksamheten. Kunskapen skapar en förståelse för hur förhållanden i mark och vatten påverkar hur lämplig marken är att bygga på.

Indikatorer

Vi förmedlar vår kunskap genom våra egna och andra organisationers rapporter och i tabellen nedan finns en sammanställning över antalet rapporter som publicerats under de senaste tre åren.

Publikationer	2025	2024	2023
SGL:s egna rapporter och utredningar	7	5	9
SGL:s medarbetare är författare i andra organisationers serier	1	0	1
Totalt antal publikationer	8	5	10

Många av våra projekt är fleråriga, därför varierar antalet publikationer beroende på när projekten avslutas.

Geodata och karttjänster

SGL tillhandahåller karttjänster med underlag om ras, skred och erosion i nära samverkan med flera andra myndigheter. Under året uppdaterade vi den tekniska plattformen för vår kartvisningstjänst. För att öka tillgängligheten till geotekniska markundersökningsdata tog vi fram en specifikation av hur dessa data ska beskrivas. I samverkan med Lantmäteriet genomförde vi även de första testerna av dataleveranser till den öppna Nationella geodataplattformen (NGP). SGL ingår i Lantmäteriets geodataråd och stödjer arbetet med att digitalisera samhällsbyggandet genom en öppen tillgång till geografisk information, så kallad geodata.

Rådgivning

På uppdrag av Statens haverikommission färdigställde SGL en geoteknisk utredning av skredet vid E6 i Stenungsund 2023. Utredningen visade att skredet utlöstes av en större uppfyllnad i området, som med tiden ledde till att markens bärighet överskreds. Analysen visar att området hade god stabilitet innan uppfyllnaden påbörjades, men att stabiliteten successivt försämrades i takt med den ökade belastningen. Skredet blev stort eftersom marken i området till stor del består av kvicklera, som är mycket känslig för störningar.

SGL:s geotekniska laboratorium utförde under året laboratorieförsök inom flera större geotekniska projekt för att undersöka de tekniska egenskaperna hos olika jordar. Inom arbetet med stabilitetshöjande åtgärder längs Göta älv utförde vi exempelvis undersökningar av lera i Lilla Edet där kvicklerans egenskaper studerades inför kommande förstärkningsåtgärder.

På uppdrag av en geoteknisk konsult undersökte vi finkorniga jordprover från sträckningen av den planerade järnvägen Ostlänken. Resultatet från våra laboratorieförsök kommer att utgöra ett av många underlag som ska användas till planeringen och dimensioneringen av den kommande utbyggnaden av järnvägen.

Samverkan

Internationellt samarbete

Vi har sedan snart 30 år tillbaka en samverkan med japanska Port and Airport Research Institute (PARI) kring stabilisering av jord. Under året organiserade vi ett internationellt seminarium om hållbar stabilisering med deltagare från bland annat PARI, Norges Geotekniske Institutt (NGI) och SGI. Seminariet gav möjlighet till kunskapsutbyte om laboratoriemetoder för undersökning av stabiliserade material, geoteknisk design av stabiliserade konstruktioner samt metoder för att minska klimatpåverkan vid djupstabilisering.

SGI deltar i EU-projektet SOLO (Soils for Europe), som arbetar för att stärka kunskapen om markhälsa och bidra till EU:s satsning A Soil Deal for Europe. Projektet samlar aktörer från hela Europa för att identifiera forskningsbehov, hinder och nya möjligheter för en mer hållbar markanvändning. Arbetet sker i tankesmedjor och SGI deltar i en grupp som fokuserar på att minska hårdgjorda ytor i städer och öka återanvändningen av urbana jordar. Under året publicerade vi en rapport som identifierar viktiga kunskapsluckor inom detta område.

Delegationen för ras, skred och erosion

Vid SGI finns en delegation för frågor om ras, skred och erosion, som fungerar som ett kontakt- och samverkansorgan för de myndigheter som arbetar med dessa frågor. Delegationen leds av SGI och ska stärka samverkan och samordningen mellan myndigheterna. Vi vidareutvecklade den gemensamma aktivitetsplanen med förslag på aktiviteter och prioriteringar för perioden 2026-2028.

Verksamhetsområdets intäkter och kostnader

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Intäkter av anslag	35 044	31 621	31 164
- varav Uo 18 1:5 ap.1	33 237	29 578	28 664
- varav Uo 20 1:10 ap.2	1 807	2 043	2 500
- varav Uo 20 1:19 ap.1			
- varav Uo 20 1:4 ap.4			
Intäkter av avgifter	4 827	7 216	4 378
Intäkter av bidrag	2 703	2 637	4 448
Finansiella intäkter	172	324	354
Verksamhetens intäkter	42 746	41 798	40 344
Verksamhetens kostnader	42 746	41 798	40 344
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	170	280	843
Lämnade bidrag	-170	-280	-843
Årets kapitalförändring	0	0	0

Kostnaden för de prestationer och aktiviteter som genomförts under året inom verksamhetsområdet har ökat med 948 tkr jämfört med föregående år. Ökning av anslagsförbrukningen beror främst på att remisshanteringen har ökat. Utfallet jämfört med föregående år har även påverkats av minskade avgiftsintäkter till följd av mindre nedlagd tid på haveriutredningen efter skredet i Stenungsund.

Beredskap för ras och skred

SGL har en tjänsteperson i beredskap (TiB) som kan kontaktas dygnet runt, året om. Under året hanterade vi flera händelser kopplade till ras, skred, översvämningar och andra geotekniska risker i olika delar av landet. I samband med perioder av stora nederbördsmängder och nationella varningar för höga vattenflöden besvarade vi frågor och informerade om skredrisker, både nationellt och till berörda kommuner. TiB informerade även om SGL:s krisberedskap vid allvarlig händelse med ras och skred vid två fördjupningsdagar arrangerade av räddningstjänsten Storgöteborg. Deltagarna var vakthavande räddningschefer, vakthavande befäl och regionala insatsledare i Västra Götaland och Halland. SGL fortsatte arbetet med att stärka förmågan att hantera allvarliga händelser som kräver uthållighet över tid. Under året deltog våra samverkanspersoner i en övning med andra myndigheter. Vi genomförde en krisberedskapsdag tillsammans med MSB samt utbildning och övning för TiB-personal och chefer.

Analys av resultat och effekter

Den långsiktiga effekten av vårt arbete inom verksamhetsområdet ska vara ett samhälle som planeras och byggs säkert och hållbart. Med detta menar vi ett robust samhälle som byggs på mark som är lämpad för ändamålet och med en tillfredställande säkerhet mot skred, ras och erosion. Bebyggelse och infrastruktur ska också planeras och byggas resurseffektivt med begränsad miljö- och klimatpåverkan.

Årets resultat visar att SGL:s arbete inom verksamhetsområde Effektivare markbyggande fortsatt är en central del av samhällets förmåga att planera och bygga på ett säkert och hållbart sätt. Behovet av geoteknisk kompetens ökar både i samhällsplaneringen och i hanteringen av akuta händelser, vilket märks i en växande efterfrågan på utbildningar och expertstöd till kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter.

Betydelsen av kvalificerat stöd vid allvarliga geotekniska händelser blev särskilt tydlig under året då utredningen av skredet i Stenungsund innebar ett omfattande arbete för SGL, där vår expertis varit avgörande för att klarlägga orsakerna och bidra till lärande för framtiden.

Vår forskning och utveckling har fortsatt att leverera resultat med direkt betydelse för praktiken. Flera fleråriga projekt har avslutats och bidragit med ny kunskap och nya metoder som stärker kvaliteten i både den fortsatta forskningen och den geotekniska tillämpningen i kommande infrastruktur- och byggprojekt. Resultaten bidrar också till att säkerställa att geotekniska risker kan bedömas och hanteras på ett mer tillförlitligt sätt. Den internationella samverkan har varit en viktig del av detta arbete. Genom deltagande i internationella projekt och nätverk får SGL tillgång till aktuell forskning, nya metoder och internationellt förankrad kunskap, samtidigt som vi kan bidra med svenska perspektiv och påverka utvecklingen inom geoteknik på europeisk och global nivå.

Arbetet med den Nationella geodataplattformen (NGP) är ett viktigt steg mot en mer datadriven samhällsbyggnadsprocess. När geotekniska data kan användas av flera samhällsaktörer minskar behovet av nya undersökningar. Detta sparar både resurser och ökar möjligheterna till innovation. De första testerna av dataleveranser från SGL till NGP markerar en viktig milstolpe i detta arbete.

Utvecklingen i samhället, med ett ökande antal detaljplaner i områden med komplexa markförhållanden, ett förändrat klimat och stärkta krav inom det civila försvaret gör att behovet av SGL:s geotekniska kunskapsunderlag och expertis fortsätter att växa. För att möta framtida behov och fortsatt kunna fullfölja vårt uppdrag behöver SGL vidareutveckla vägledningar och beslutstöd, inklusive det geotekniska planstödet till kommunerna som är en central del av det förebyggande arbetet. Vi behöver också säkerställa en god beredskapsförmåga vid allvarliga ras och skred. Samtidigt behöver vi upprätthålla en stark forskningskapacitet som ger den vetenskapliga grunden för kunskapsförmedling och metodutveckling. I detta sammanhang blir även arbetet med geodata och digitalisering allt viktigare för att möta ökade krav på effektivitet, kvalitet och motståndskraft i samhällsbyggandet. En väl fungerande geodataförsörjning och tillgång till aktuell geografisk information är grundläggande för såväl planeringsstöd och klimatanpassning som krisberedskap och en effektiv användning av geoteknisk kunskap i samhället.

Klimatanpassning

Enligt SGI:s instruktion ska myndigheten

- bidra till att riskerna för ras och skred minskar
- bidra till att de risker som är förknippade med stranderosion minskar
- bidra till att plan- och byggprocessen effektiviseras genom att inom sitt verksamhetsområde ta fram ny kunskap och nya metoder och ha en samordnande roll i syfte att identifiera kunskapsnivån och förmedla ny kunskap
- bidra till effektivitet och kvalitet i plan- och byggprocessen genom att inom sitt område bistå myndigheter, kommuner och andra med rådgivning samt i samverkan med dessa introducera ny teknik och tillämpa forsknings- och utvecklingsresultat.

Arbetet inom verksamhetsområdet ska bidra till en hållbar bebyggelse och minskade risker för ras, skred och erosion i ett klimat som förändras.

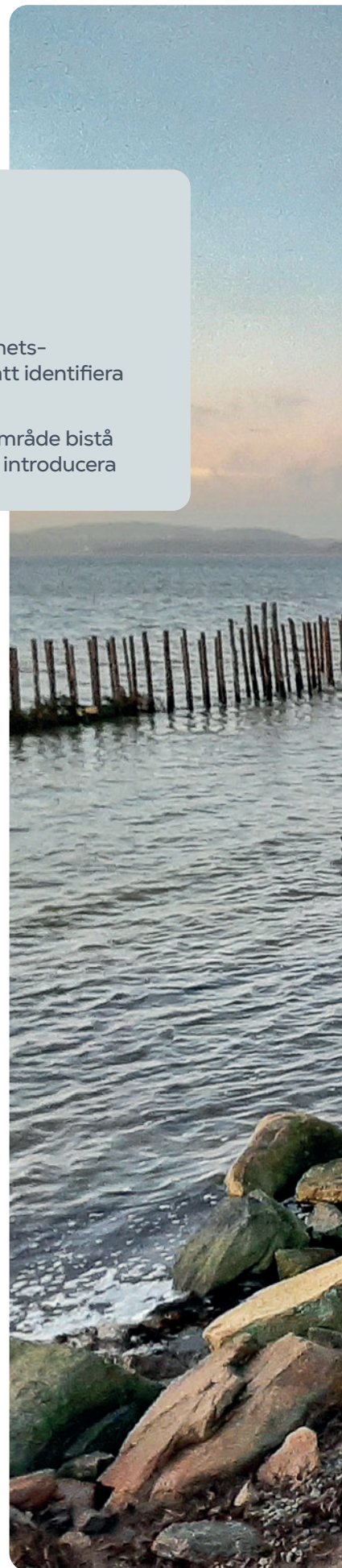
SGI är en av de utpekade myndigheterna i förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete och vi bidrar till genomförandet av den nationella strategin för klimatanpassning. Vi har även ett utpekat nationellt samordningsansvar för frågor om stranderosion. En stor del av vårt arbete styrs mot identifierade nationella riskområden för ras, skred, erosion och översvämning.

Vårt arbete med klimatanpassning omfattar att kartlägga skredrisker längs känsliga vattendrag, samordning och kunskapsuppbyggnad kring stranderosion, utveckling av metoder samt att ge stöd i den regionala planeringen i riskområden. Vårt arbete styrs av vår handlingsplan för klimatanpassningsarbete som baseras på vår klimat- och sårbarhetsanalys. Resultaten publiceras i rapporter och vägledningar som kan användas av de som arbetar med klimatanpassningsfrågor.

I SGI:s uppdrag ingår att samordna, prioritera och stödja insatser som minskar ras- och skredriskerna längs Göta älv. Vi övervakar området genom besiktningar, kontroller och geotekniska utredningar. Vi ger även statsbidrag till kommunerna längs älven för stabilitetshöjande åtgärder som minskar riskerna för ras och skred.

Verksamhetsområdets arbete stödjer de globala hållbarhetsmålen. Vårt arbete bidrar främst till mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 13 Bekämpa klimatförändringarna samt mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Sammantaget bidrar vårt arbete med klimatanpassning till att bygga ett mer robust och motståndskraftigt samhälle som möter de ökade riskerna för ras, skred, erosion och översvämning i ett klimat i förändring. Vi skraddarsyr vårt stöd utifrån de människor som bor och verkar i de olika riskområdena och utvecklar lösningar tillsammans med dem.

Insatser att lyfta fram 2025

Vi tog fram kriterier som bör uppfyllas när en naturbaserad lösning ska användas i samband med åtgärder för erosion, ras och skred.

Inom ett EU-projekt byggde vi naturbaserade erosionsskydd i tre pilotområden i Bohuslän, för att skydda Natura 2000-områden.

Fem större åtgärder för skredsäkring längs Göta älv genomförs i sammanlagt tre olika kommuner.

Tillsammans med länsstyrelsen initierade vi en ny regional samverkan, Värmlands delegation för klimatanpassning, i syfte att stärka länets och kommunernas motståndskraft mot ras, skred, erosion och översvämning.

Forskning och utveckling

Forskning

Inom verksamhetsområdet bedriver SGI forskning om hur klimatförändringen påverkar samhället och hur klimatanpassningsåtgärder kan stärka samhällets motståndskraft. Forskningen finansieras främst genom bidrag från externa forskningsfinansiärer.

Vi stödjer kustkommuner i arbetet med långsiktigt hållbar, kostnadseffektiv och flexibel kustplanering, med utgångspunkt i klimatförändringens effekter och stigande havsnivåer. I ett tvärvetenskapligt samarbete publicerade vi, tillsammans med bland annat Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Kalmar kommun, SMHI och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI), en populärvetenskaplig skrift som med information och konstnärliga illustrationer visar hur flexibilitet kan användas som ett hållbart verktyg i stadsutveckling. Vi tog också fram en översikt som beskriver möjliga utmaningar, risker och målkonflikter som kan uppstå i samband med olika klimatanpassningsåtgärder. Översikten visar att det behövs mer kunskap för att åtgärderna ska fungera väl på lång sikt.

Vi deltog i en studie, ledd av VTI, som ska visa vilka samarbeten som behöver utvecklas för att över-
svämningar i Nissan ska kunna hanteras utifrån ett
helhetsperspektiv för hela vattendraget. För att
undersöka hur man kan skapa utrymme för vattnet
gjorde vi fältbesök, GIS-visualiseringar och intervjuer
med berörda aktörer. Resultatet visar att samarbeten
för att skapa plats för vatten bäst sker i mindre skala,
i urbana miljöer eller genom återvätning av dränerad
mark.

Klimatförändringen påverkar grundvattennivåer
och porttryck, vilket kan öka risken för ras och skred.
SGI arbetar därför med att utveckla metodik för att
bedöma dessa klimatrelaterade förändringar med
pågående fallstudier längs Göta älv, Ångermanälven
och Viskan.

Metodutveckling

Inom vårt arbete med att utveckla metoder för
klimatanpassning undersökte vi hur strandzoner längs
kusten i södra Sverige förändras. Vi använde satel-
litdata för att ta fram djupdata längs Skånes sydkust
och analyserade hur resultaten kan bli mer tillförlitliga
genom att kombinera satellitdata med fältmätningar i
grunda vatten. För att kunna följa kustens förändring
över tid digitaliserade vi strand- och vegetationslinjer
i Skåne och Halland. Framtagna data kommer att
ge kommunerna ett bättre underlag för planering i
kustzonen.

Erosion längs vattendrag kan försämra markens stabi-
litet och vara ett hot mot jordbruksmark, infrastruktur
och naturvärden. För att underlätta bedömningen av
erosionsrisker längs vattendrag tog vi fram en metod
för att uppskatta erosionspotentialen, det vill säga hur
stor risken är att marken ska erodera.

Indikatorer

Publicering i granskade vetenskapliga tidskrifter är
viktigt för att säkerställa att SGI förmedlar väl under-
byggd kunskap. Presentation av forskningsresultat
på konferenser ger möjlighet till både spridning och
utbyte av erfarenheter.

Artiklar	2025	2024	2023
Vetenskapligt granskade artiklar	5	2	3
Övriga tidskriftsartiklar	1	1	1
Bidrag till konferenser	4	2	6
Totalt antal artiklar	10	5	10

Antalet artiklar inom verksamhetsområdet varierar
mellan åren då de är kopplade till resultat från
avslutade forskningsprojekt. Under året publicerade vi
något färre artiklar till konferenser än tidigare år.

Kunskapsförmedling

Kartläggning av skredrisk

SGI arbetar långsiktigt med att kartlägga skredrisker
längs vattendrag som är särskilt känsliga. Hittills har vi
genomfört kartläggningar längs Göta älv, Norsälven,
Säveån och Ångermanälven.

Under året färdigställde vi en stabilitetsutredning för
ett första delområde inom skredriskkarteringen längs
Viskan. Med utredningen som underlag genomförde
vi en sannolikhetsanalys för skred och påbörjade en
skredriskanalys, där även skredens konsekvenser ingår.
Vi analyserade också porvattentryck och vattennivåer
samt tog fram prognoser för framtida vattenflöden i
Viskan, i syfte att bedöma framtida erosion som kan
öka sannolikheten för skred när klimatet förändras. Vi
för en kontinuerlig dialog med berörda kommuner om
genomförda undersökningar och resultat.

Parallellt pågår ett utvecklingsarbete för att förenkla
kartläggningen av skredrisker. Syftet är att på ett mer
kostnadseffektivt sätt kunna kartlägga större områden
på kortare tid. Bland annat provade vi hur AI-baserade
verktyg kan användas för att identifiera områden med
förhöjd skredrisk. Under året färdigställde vi en första
rapport samt ett kartunderlag för ett område längs
Ångermanälven.

Kunskapsunderlag och vägledning

Eftersom riskerna skiljer sig mellan olika regioner analyserar vi behovet av kunskapsunderlag och vägledning för att kunna förebygga och hantera regionala risker.

Vi analyserade erosions- och översvämningsrisker för 21 kustkommuner i Skåne och Halland. Analysen bygger på så kallade tröskelanalyser, där olika havsnivåer kopplas samman med de konsekvenser som ökade nivåer riskerar att orsaka. Rapporterna visar hur många fastigheter som riskerar att drabbas samt deras sammanlagda värde vid en successiv havsnivåhöjning upp till 10 meter över dagens nivå. Tröskelanalyserna ger kommunerna stöd i arbetet med en långsiktig hållbar kustplanering och hjälper dem att förstå sina unika förutsättningar och risker.

SGL arbetar för att naturbaserade lösningar ska användas vid åtgärder mot erosion, ras och skred. Vi tog fram kriterier för att kunna bedöma om en erosions- och stabilitetshöjande åtgärd kan klassas som naturbaserad. Kriterierna ger stöd för att värdera lösningarnas hållbarhet ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Särskilt fokus ligger på att lösningarna ska fungera geotekniskt, samtidigt som de bidrar till biologisk mångfald och stärker ekosystemen. Underlaget kan användas av kommuner, konsulter och entreprenörer.

På uppdrag av Trafikverket publicerade SGL en metod för riskbedömning av blockutfall från naturliga slänter. Syftet är att öka säkerheten längs vägar och järnvägar som riskerar att påverkas av nedfallande block och stenar.

Under året medverkade vi vid flera konferenser för att sprida kunskap om hur klimatförändringen påverkar geotekniska risker.

Indikatorer

Vi förmedlar kunskap både genom egna rapporter och i andra organisationers rapporter. I tabellen nedan redovisas en sammanställning över antalet rapporter som publicerats under de senaste tre åren.

Publikationer	2025	2024	2023
SGL:s egna rapporter och utredningar	25	6	5
SGL:s medarbetare är författare i andra Organisationers serier	1	2	0
Totalt antal publikationer	26	8	5

Arbetet med att ta fram publikationer pågår ofta under flera år och antalet publiceringar varierar därför över åren. Årets ökning beror på att vi tagit fram 21 riktade rapporter till kommuner i Skåne och Halland om stigande havsnivåer och kustplanering.

Samverkan

SGL deltar i flera nationella nätverk som arbetar med klimatanpassning och att förebygga naturolyckor. Under året var vi engagerade i myndighetsnätverket för klimatanpassning som leds av SMHI, MSB:s arbetsgrupp för naturolyckor samt Boverkets samordning av det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön.

Inom vår delegation för frågor om ras, skred och erosion är flera av de samverkande myndigheternas aktiviteter inriktade på klimatrelaterade risker. Även inom SGL:s myndighetssamverkan för samordning av geodata anpassar vi våra kartvisningstjänster och tematiska information om ras, skred och erosion till behoven av underlag inom klimatanpassningsarbetet.

Som nationellt samordningsansvarig myndighet för kusterosionsfrågor arrangerade SGL den årliga kustkonferensen, i samarbete med Kalmar kommun. Temat var planering för en kust i förändring. Konferensen riktar sig till kustkommuner, länsstyrelser, statliga myndigheter, universitet, konsulter och privata aktörer. Syftet är att sprida kunskap och erfarenheter om utmaningar med stigande havsnivåer, översvämnningar och erosion i kustområden.

Tillsammans med MSB pekade SGL 2021 ut tio nationella riskområden för ras, skred, erosion och översvämnning. I dessa områden är de klimatrelaterade riskerna komplexa och kräver samverkan över kommun- och myndighetsgränser, både lokalt, regionalt och nationellt. SGL:s stöd till regional samverkan syftar till att utveckla kunskapen och bidra till konkreta klimatanpassningsåtgärder som minskar riskerna för ras, skred och erosion. Stödet anpassas efter lokala förutsättningar och kommunernas behov.

I södra Sveriges kustnära riskområden sker ett omfattande samarbete och kunskapsutbyte med stöd av SGL. Arbetet fokuserar på att utveckla metoder för klimatanpassning samt att öka kunskap och medvetenhet om utmaningar kopplat till klimatförändringen i kustkommunerna. Vi bidrog bland annat till att arrangera ett stormöte inom regional kustsamverkan Skåne-Halland i Varberg, med deltagare från flera samhällssektorer. Vid mötet presenterades och diskuterades bland annat regeringens utredning om klimatanpassningsåtgärder. Ett motsvarande stormöte genomfördes inom regional kustsamverkan Blekinge-Kalmar-Gotland i Karlskrona, med deltagare från kustkommunerna, regionerna, försäkringsbolag samt statliga och regionala myndigheter. Temat var

kommunikation och visualisering, med fokus på hur klimatanpassning kan kommuniceras till politiker och medborgare.

Ytterligare exempel på kunskapsuppbyggnad inom regional kustsamverkan är ett gemensamt projekt med SGU, Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland, där kusterosion längs Ölands och Gotlands kuster kartlades. Ett annat exempel är ett projekt om kommunikation kring stigande havsnivåer, där resultaten presenterades vid ett seminarium för berörda kommuner och länsstyrelser. Underlagen kan användas i kommunal planering för att bedöma risker kopplade till kusterosion.

För riskområdet Norra Vänern bildade SGI under året, tillsammans med Länsstyrelsen Värmland och länets kommuner, Värmlands delegation för klimatanpassning. Delegationens mål är att stärka länets och kommunernas motståndskraft mot ras, skred, erosion och översvämning.

SGI:s insatser för regional samverkan inom riskområdet Västra Götaland beskrivs närmare under avsnittet om åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv nedan.

Internationellt samarbete

Inom EU-programmet Interreg Europe deltar SGI i ett projekt som undersöker hur naturbaserade lösningar kan minska erosion och översvämningar längs kusten. Projektet samlar 15 partnerorganisationer från sex länder runt Nordsjön. I tre pilotområden i Bohuslän anlades naturbaserade erosionsskydd för att skydda Natura 2000-områden. Under året arrangerades ett europeiskt projektmöte i Bohuslän, där deltagarna besökte pilotområdena och tog del av erfarenheterna från erosionsskydden.

SGI deltar även i ett annat Interreg-samarbete som syftar till att stärka flodsystems motståndskraft mot erosion och översvämningar genom naturbaserade lösningar. Vid den årliga konferensen presenterade SGI sitt ställningstagande om hur naturbaserade lösningar kan klassas.

SGI är också medlem i ett europeiskt nätverk för kustingenjörer. Årets möte arrangerades av Kystdirektoratet i Danmark och hade kustskyddslösningar som tema.

ELGIP är den europeiska samarbetsplattformen för geotekniska institut. Inom arbetsgruppen för klimatanpassning togs ett ramverk fram för hur man kan ta hänsyn till klimatförändringen vid utformningen av geotekniska konstruktioner. Ramverket publicerades i en vetenskaplig tidskrift. SGI bidrog med kunskap om naturbaserade erosionsskydd och stabilitetshöjande åtgärder.

Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv

Övervakning av stabilitetsförhållanden

Tillsammans med Sjöfartsverket genomför SGI varje år en besiktningsresa längs Göta älv för att kontrollera de erosionsskydd av sprängsten som finns längs älven. Vid årets besiktning upptäcktes inga akuta skador, men på längre sikt kan vissa erosionsskydd behöva förstärkas. Elva områden bedöms vara i behov av förbättringsåtgärder och ytterligare 133 områden kan behöva åtgärdas på längre sikt.

Höga portryck i lerjordar kan leda till naturliga skred. För att följa utvecklingen över tid genomför vi långsiktiga mätningar av portryck och grundvattennivåer längs Göta älv. Resultaten används för att identifiera trender och som underlag vid dimensionering av stabilitetshöjande åtgärder. Mätdata registreras kontinuerligt och samlas in fyra till sex gånger per år för analys och årsrapportering. Under året pågick mätningar i 17 områden med totalt 56 stationer.

I områden med en hög eller medelhög skredrisk genomför SGI stabilitetsutredningar enligt en prioriteringsordning. För de delar av ett område där risken bedöms vara störst föreslår SGI åtgärder för det fortsatta arbetet. Kommunerna använder resultaten från utredningarna som underlag vid ansökan om bidrag för projektering av stabilitetshöjande åtgärder. Under året startade fyra nya stabilitetsutredningar och en färdigställdes. Sammanlagt pågick 28 stabilitetsutredningar i olika skeden under året.

Under våren kontrollerades tre områden med medelhög skredrisk längs Göta älv i samband med en beredskapsövning för SGI:s geotekniker. Platsbesök med geoteknisk besiktning av stabilitetsförhållandena utgör den första utredningsdelen i vårt arbete med att minska skredrisken längs älven. Två av områdena bedömdes ha acceptabel stabilitet under rådande förhållanden, medan en detaljerad stabilitetsutredning planeras för det tredje området.

Under året genomförde vi batymetriska mätningar, det vill säga mätningar av djup och botten-topografi, längs Göta älv. Arbetet gjordes i samverkan med Sjöfartsverket. Mätningarna görs vart femte år och används bland annat för att följa erosionen i särskilt känsliga områden av älven.

Samverkan

Vid SGI finns en delegation för Göta älv som ger råd om klimatanpassningsinsatser för att minska risken för ras och skred i Göta älvdalen. Delegationen består av SGI:s generaldirektör, som är ordförande, samt tolv ledamöter från centrala myndigheter, länsstyrelser och kommuner som verkar i området. SGI bereder delegationens möten och har ett sekretariat med administrativt och geotekniskt stöd.

Under året genomförde SGI fyra möten med delegationen. I samband med ett av mötena arrangerades ett studiebesök i Lilla Edet för att ge deltagarna möjlighet att studera det pågående arbetet med att förebygga skred.

Informationsinsatser

I augusti arrangerade SGI tillsammans med Delegationen för Göta älv en inspektionsresa med båt på Göta älv. Syftet var att öka kunskapen om skredrisker och pågående klimatanpassningsåtgärder hos de aktörer som arbetar med frågor som rör Göta älvdalen. Representanter från kommuner, länsstyrelser, Trafikverket, Sjöfartsverket, MSB, Vattenfall samt Klimat- och näringslivsdepartementet deltog.

Under året genomförde vi två informationsmöten, med fastighetsägare i Lilla Edets och Kungälvskommuner, om arbetet med pågående åtgärder för att minska skredrisken i respektive kommun.

För att göra det lättare för kommunhandläggare och allmänhet att ta del av pågående utredningar och skredrisker i Göta älvdalen publicerade vi information på vår webbplats, bland annat genom karttjänster och sidor om våra utredningsområden. Målgrupperna har också kunnat ta del av utredningsresultat, beviljade bidrag till skredsäkring samt pågående åtgärder genom nyhetsbrev, sociala medier och pressutskick.

Vi tog fram en utbildning för personal hos entreprenadföretag som kommunerna har upphandlat. Syftet är att höja kunskapsnivån och öka säkerheten vid genomförandet av stabilitetshöjande åtgärder i skredkänsliga områden längs älven. Vi genomförde utbildningen inom bidragsfinansierade åtgärdsprojekt i områdena Vargön, Ballsered, Ellbo och Importgatan.

Internationellt samarbete

Under hösten deltog SGI i en internationell konferens om skred i Québec, Kanada. Där presenterade vi erfarenheter från arbetet längs Göta älv och från insatsen efter skredet i Stenungsund. Vi tog också del av hur andra länder arbetar med kartläggning, riskhantering och stabilitetsberäkningar vid skred. Konferensen visade att Sverige ligger långt fram i arbetet men också att ett ökat erfarenhetsutbyte mellan länder kan ge stora vinster.

Bidrag för skredsäkring

Beviljade bidrag och utbetalningar

Sgi beviljade sex nya och sex utökade ansökningar om bidrag till en summa om 49 mnkr för utredning, projektering och åtgärder, att jämföra med 207 mnkr 2024 och 21 mnkr 2023. Vi betalade ut bidrag inom 12 olika bidragsprojekt till en summa om 58 mnkr. Detta kan jämföras med 85 mnkr 2024 och 14 mnkr 2023.

Beviljade bidrag per kommun <i>Belopp i tkr</i>	2025	2024	2023
Vänersborg	700	58 000	0
Trollhättan	700	3 400	825
Lilla Edet	46 887	70 339	14 141
Ale	696	541	1 848
Göteborg	90	74 747	3 761
Summa	49 073	207 027	20 575

Utbetalade bidrag per kommun <i>Belopp i tkr</i>	2025	2024	2023
Vänersborg	0	38 700	0
Trollhättan	1 565	2 110	0
Lilla Edet	31 371	32 070	8 681
Ale	350	200	1 849
Göteborg	25 149	12 192	3 048
Summa	58 435	85 272	13 578

Mer omfattande ansökningar om bidrag för åtgärder har kunnat beviljas under 2024 och 2025 vilket också medfört betydligt större utbetalningar för pågående åtgärder. Utbetalningarna för året är dock lägre än förväntat. Detta förklaras främst av att kommunernas upphandlingar resulterat i lägre anbud för åtgärderna än de beviljade bidragen. Projekten har samtidigt tagit längre tid än planerat vilket också innebär en förskjutning i utbetalningarna.

Under året beviljades en ny åtgärd på 41 mnkr för området Ellbo i Lilla Edets kommun. Sex projekteringar av åtgärder pågår, vilket innebär att vi förväntar oss flera nya ansökningar om bidrag för åtgärder under 2026.

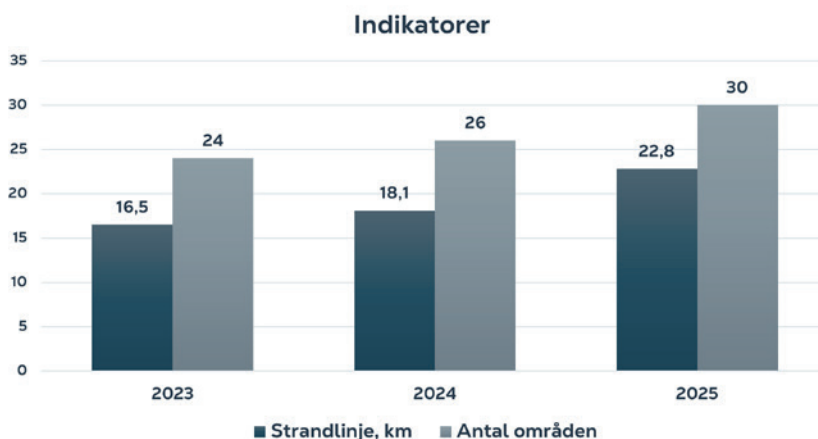
Genomförda skredsäkringsåtgärder

Åtgärdsprojektet i Smörkullen i Lilla Edets kommun avslutades under året. Området klassades med hög till medelhög skredrisk i Göta älv-utredningen 2012. I området finns jordlager av kvicklera, vilket innebär att ett skred kan få stor utbredning. I anslutning till området finns bostäder och ett gruppboende. Åtgärden innebär att marken avlastades genom att delar av slänten intill älven schaktades bort, vilket minskar risken för skred.

Indikatorer

Som indikator för hur arbetet med ras- och skredsäkring längs Göta älv fortskrider använder Sgi antalet kilometer strandlinje där utredningar och åtgärder har färdigställts. Den totala strandlinjen med låg stabilitet är 81 kilometer lång och är uppdelad i 165 utredningsområden.

Att sträckorna har färdigställts kan innebära att områdets skredrisk har hanterats genom att man har grävt bort lera eller förstärkt leran. Det kan också innebära att de utförda utredningarna har visat att skredrisken är låg, att sannolikheten för skred finns kvar men att risken är acceptabel eller att en åtgärd inte bedöms ge tillräckligt stor samhällsnytta.

Efter årets arbete har totalt 30 områden, motsvarande 23 kilometer strandlinje, antingen åtgärdats eller bedömts inte behöva några ytterligare åtgärder.

Verksamhetsområdets intäkter och kostnader

Belopp i tkr	2025 ¹	2024 ¹	2023 ¹
Intäkter av anslag	62 011	56 453	72 122
- varav Uo 18 1:5 ap. 1	5 918	4 315	6 196
- varav Uo 20 1:10 ap.2	27 344	27 025	25 451
- varav Uo 20 1:19 ap.1	28 749	25 113	40 475
- varav Uo 20 1:4 ap.4			
Intäkter av avgifter	185	690	666
Intäkter av bidrag	7 910	5 850	4 954
Finansiella intäkter	146	237	264
Verksamhetens intäkter	70 251	63 230	78 006
Verksamhetens kostnader	70 251	63 230	78 006
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	58 435	85 273	13 577
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	393	2 205	2 159
Lämnade bidrag	-58 828	-87 477	-15 736
Årets kapitalförändring	0	0	0

¹Beloppen inkluderar även intäkter och kostnader för Ras- och skredsäkring längs Göta älv.

Den sammanlagda kostnaden för de prestationer och aktiviteter som genomförts under året inom verksamhetsområdet Klimatanpassning har ökat med 7 021 tkr jämfört med föregående år. Ökningen återfinns främst inom ramen för anslag 1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv till följd av mer tid för handläggning och stöd till kommunerna.

Även kostnaderna gentemot förvaltningsanslaget har ökat på grund av att fler timmar lagts ner på forskning såsom forskningsartiklar, ansökningar med mera jämfört med föregående år. Förändringen finns även inom bidragen där bidragen ökat från bland annat Trafikverket och Rymdstyrelsen.

Analys av resultat och effekter

Den långsiktiga effekten av vårt arbete inom verksamhetsområdet är att samhället anpassas till ett klimat i förändring. Det innebär att anpassningar görs vid planering och genom fysiska åtgärder för att minska risken för ras, skred och stranderosion. Vårt arbete ska bidra till en hållbar bebyggelse i ett klimat som förändras.

Med rätt klimatanpassningsåtgärder kan både nuvarande och framtida skadekostnader begränsas. SGI:s arbete med att kartlägga skredrisker längs känsliga vattendrag, samordning och kunskapsuppbyggnad kring stranderosion, utveckling av hållbara metoder för klimatanpassning samt stöd för regional planering i riskområden bidrar till att förebygga risker och minska samhällets kostnader för skador.

Att anpassa samhället till ett förändrat klimat kräver nya arbetssätt och metoder. De klimatrelaterade riskerna är komplexa och kräver gränsöverskridande samverkan. Genom att ta en aktiv och stödjande roll i regional samverkan med kommuner, regioner och länsstyrelser bidrar SGI till konkreta insatser och åtgärder för klimatanpassning som minskar riskerna för ras, skred och erosion. Inom regional kustrisikoverkan har SGI bidragit med kunskap och metodstöd kring utmaningar kopplade till stigande havsnivåer, erosion och översvämningar. I Norra Vänerområdet har vi tillsammans med länsstyrelsen initierat en ny regional samverkan kring skred och översvämning genom Värmlands delegation för klimatanpassning.

Vårt arbete med skredriskartering längs känsliga vattendrag fortsätter, samtidigt som vi utvecklar metoder för att kunna kartlägga fler områden. Resultaten används av många aktörer och tillämpas av kommunerna i den fysiska planeringen för att minska risken för ras, skred och erosion i samhällsbyggandet.

Genom forskning och metodutveckling har vi bidragit med kunskapsunderlag om klimatförändringens effekter och möjliga klimatanpassningsåtgärder. I områden där naturbaserade lösningar har testats visar resultaten att åtgärderna gynnar biologisk mångfald och ekosystem, samtidigt som riskerna för erosion, ras och skred minskar. Det finns därför ett fortsatt behov av att utveckla kunskap om naturbaserade lösningar och främja deras användning i samhället.

Arbetet med ras- och skredsäkring längs Göta älv är en klimatinvestering som skyddar människors liv och hälsa och minskar risken för skador på egendom och miljö. De stabilitetshöjande åtgärder som genomförs med bidrag från SGI är långsiktiga och förebyggande insatser som leder till betydande samhällsekonomiska vinster genom minskade framtida skadekostnader. Flera års förberedande arbete med utredning av skredrisker samt prioritering av områden och åtgärder börjar nu ge tydliga resultat. För närvarande pågår fyra stabilitetshöjande åtgärdsprojekt, och ytterligare ett projekt startas, med ett sammanlagt beviljat bidragsbelopp på 230 mkr.

Genom vårt arbete med att anpassa samhället till konsekvenserna av ett förändrat klimat bidrar vi till att skydda miljön samt människors liv, hälsa och egendom vilket är i linje med regeringens mål och strategi för klimatanpassningsarbetet.

Renare mark

Enligt SGI:s instruktion ska myndigheten

- ansvara för forskning, teknikutveckling och kunskapsutveckling när det gäller sanering och återställning av förorenade områden.

Inom verksamhetsområdet Renare mark arbetar vi med forskning samt teknik- och kunskapsutveckling kring förorenade områden. Verksamheten är inriktad på föroreningar i mark, sediment samt grund- och ytvatten, både i bebyggd miljö och i naturområden. Vi arbetar även med avfalls- och deponiteknik, miljöjuridik och att utveckla standarder.

Det är de samhällsutmaningar vi ser och målgruppernas kunskapsbehov som styr inriktningen på både vår forskning och vårt övriga arbete. Ett nära samarbete, både nationellt och internationellt, med bland annat myndigheter, universitet och högskolor är en förutsättning för att vi ska lyckas med vårt uppdrag. Det är särskilt viktigt för oss att stödja kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter i deras arbete med att utreda, undersöka och åtgärda förorenade områden. Detta gör vi bland annat genom att sprida vår kunskap, samverka och se till att våra forskningsresultat kommer till praktisk användning.

Genom att sprida vår kunskap brett och genom att hämta in information från många aktörer säkerställer vi vår relevans och samhällsnytta, men även att så många som möjligt kan ta del av och påverka vår verksamhet. I vår forskning tar vi bland annat fram kunskap om hur olika ämnen beter sig och påverkar miljön och människors hälsa. Kunskapen kan vi och andra använda för att bedöma risker med förorenade områden och för att utveckla nya saneringsmetoder.

Förorenade sediment och de giftiga kemikalierna PFAS är områden där det finns stora kunskapsluckor och där den negativa miljöpåverkan är stor. Mark, vatten och livsmedel som förorenas leder dessutom till stora samhällskostnader. I ett särskilt regeringsuppdrag utvecklar vi kunskap och åtgärdsmetoder för mark och grundvatten som förorenats med PFAS.

Vårt arbete bidrar till att uppnå det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö och de globala hållbarhetsmålen samt att effektivisera arbetet med att åtgärda förorenade områden. Verksamhetsområdet stödjer de globala hållbarhetsmålen 3 God hälsa och välbefinnande, 6 Rent vatten och sanitet för alla, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 14 Hav och marina resurser och 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Insatser att lyfta fram 2025

Vi testade, med goda resultat, flera tekniker för att åtgärda PFAS-förorenade områden.

Vi visade att två internationella standarder för lakning av metaller även kan användas för att undersöka hur PFAS lakas ut.

Vi publicerade en rapport som visar hur PFAS sprids i grundvatten över tid. Rapporten visar på vikten av att inte vänta med sanering av PFAS-förorenade områden.

Vi startade två pilotprojekt där vi prövar åtgärdsmetoder för förorenade sediment och förorenade båtupställningsplatser.

Forskning och utveckling

Forskning

Med bidrag från Naturvårdsverket arbetade vi under året med flera projekt som syftar till att minska spridningen av föroreningar till vatten. I ett av projekten undersökte vi hur tributyltenn, ett giftigt ämne som finns i äldre båtbottnfärger, sprids via damm från båtuppställningsplatser. Vi kompletterade tidigare mätningar för att bättre kunna bedöma spridningen. För att få en bild av den samlade spridningen till ytvatten tillverkade vi ny provtagningsutrustning, som fångar in fallande partiklar från vattnet. Vi studerade även fem metoder för att utvärdera hur hållbara saneringar vid båtuppställningsplatser bäst bör genomföras. Ett annat projekt fokuserade på att förbättra riskbedömningen av partikelburen föroreningsspridning från fiberbankar. Fiberbankar är rester från framställning av pappersmassa som deponerats i stor mängd i hav och sjöar. Dessa är ofta kraftigt förorenade med svårnedbrytbara ämnen som kvicksilver. Tillsammans med Sundsvalls kommun testas en ny muddringsmetod som är mer effektiv och skonsam för omgivande miljö.

Vi arbetade vidare i två forskningsprojekt som syftar till att öka kunskapen om hälsorisker av metaller från gamla gruvområden. Projekten finansieras med bidrag från Naturvårdsverket och genomförs tillsammans med bland annat Arbets- och miljömedicin vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Det ena projektet avslutades 2025 med att vi tog fram ett kunskapsunderlag för Falun. I projektet testade vi även ett förslag till förenklad metod för att mäta den så kallade biotillgängligheten av metaller i jord, något som idag är komplicerat och kostsamt. Inom det andra projektet, som pågår till 2027, undersöker vi hur stor del av invånarnas totala exponering för arsenik, bly och kadmium som kommer från förorenad mark. Målet är att bidra till mer träffsäkra riskbedömningar och åtgärder.

Inom flera forskningsprojekt utvecklade och utvärderade vi nya metoder för att hantera förorenad jord, med målsättningen att hitta mer hållbara och samhällsekonomiskt effektiva alternativ till traditionell bortschaktning och deponering. I ett av dessa projekt undersökte vi om det går att använda restmaterial från svampodling för att stimulera biologisk nedbrytning av bekämpningsmedlet DDT i jord. Fokus var riskminskning och möjligheten att gå från laboratorieförsök till fältförsök. I ett annat projekt studerade vi hur inblandning av biokol tillverkat av till exempel trädgårdsavfall kan minska spridningen av föroreningar och samtidigt förbättra jorden. Projektet, som är en del av ett strategiskt innovationsprogram finansierat av Energimyndigheten, Vinnova och Formas, genomförs tillsammans med bland annat SLU och Örebro universitet.

Under året arbetade vi med flera forskningsprojekt om PFAS. Bland annat gjorde vi modeller över hur PFAS sprids i grund- och markvatten. Dessutom deltog vi i ett forskningsprojekt inom EU:s program LIFE om en åtgärdsmetod som renar PFAS-förorenat vatten med hjälp av luftbubbling. Den forskning som genomfördes inom ramen för regeringsuppdraget om kunskap och utveckling av åtgärdsmetoder för PFAS redovisas nedan i eget avsnitt.

Metodutveckling

På SGI:s miljölaboratorium fortsatte vi att utveckla, testa och införa laboratoriemetoder som ger mer tillförlitliga riskbedömningar av olika föroreningar. Vi undersökte om två befintliga internationella standardmetoder för lakning, som används för att bedöma metallers löslighet, också kan användas för att undersöka utlakning av PFAS. Studien genomfördes tillsammans med SLU, Kemikalieinspektionen och Linköpings universitet. Den visade att båda standarderna kan användas för att undersöka hur PFAS frigörs från jord och sprids till vatten.

Vi tog också fram en metod för att mäta hur mycket av det förbjudna bekämpningsmedlet DDT och dess nedbrytningsprodukter som tas upp av levande organismer i förorenad jord. Det gjorde vi genom att vidareutveckla en befintlig metod så att den passar även för DDT. Den nya metoden gör det möjligt att skilja på det som finns i marken och det som faktiskt kan tas upp av levande organismer. Kunskap som är avgörande för att kunna bedöma den verkliga miljö- och hälsorisken.

Indikatorer

För att vi ska kunna förmedla väl underbyggd kunskap och ge korrekt vägledning måste vår forskning hålla en hög vetenskaplig kvalitet. Ett sätt att mäta detta är att följa upp vår publicering i granskade internationella vetenskapliga tidskrifter. Våra forskningsresultat publiceras också i andra tidskrifter och som bidrag till konferenser.

Artiklar	2025	2024	2023
Vetenskapligt granskade artiklar	5	4	6
Bidrag till konferenser	21	22	25
Totalt antal artiklar	26	26	31

År 2025 var både antalet artiklar publicerade i granskade vetenskapliga tidskrifter och antalet bidrag till konferenser i samma storleksordning som under föregående år.

Standardiseringsarbete

SGL är medlem i flera tekniska kommittéer inom det svenska standardiseringsarbetet. Vi medverkar även som experter i vissa tekniska kommittéer inom den europeiska standardiseringsorganisationen CEN och den internationella standardiseringsorganisationen ISO. Under året deltog vi i arbetet med att ta fram ett tiotal globala och europeiska standarder för undersökning, karaktärisering och riskbedömning av förorenad jord och avfall.

Finansiering av extern forskning

SGL finansierar extern forskning inom teknik- och utvecklingsprogrammet Tuffo. Under året beviljade vi bidrag till tre nya forskningsprojekt. Projekten syftar till att minska spridningen av föroreningar till vattenmiljöer och därmed minska riskerna för vattenlevande organismer och människor.

Under året godkände vi slutredovisningarna för två projekt. Det ena fokuserade på åtgärds teknik för att hantera PFAS i lakvatten från deponier medan det andra var inriktat på åtgärds teknik för att behandla förorenade sediment. I ytterligare ett projekt slutredovisades en undersökning av hur tidigare oprövade restmaterial kan användas för att binda oorganiska föroreningar. Forskningsprojektet genomfördes dock inte i enlighet med ansökan och därför betalades inte hela bidraget ut.

Alla forskningsrapporter inom Tuffo publiceras i DiVA och kan också nås via länkar på SGL:s webbplats. För närvarande pågår 14 forskningsprojekt inom Tuffo. Samtliga projekt förväntas bidra till effektivare metoder för sanering av mark, vatten och sediment.

Indikatorer

Tabellen visar antalet inkomna ansökningar till Tuffo i form av så kallade idéskisser (steg 1) och antalet av dessa som godkänts för att skriva en fullständig ansökan i steg 2. Sista raden visar antalet beslut om bidrag i utlysningens steg 2. Beslut om bidragsmedel till nya forskningsprojekt inom 2025 års utlysning kommer att tas under 2026 och redovisas därför inte här.

Ansökningar	2025	2024	2023
Idéskisser, steg 1	14	15	12
Beslut att skriva en fullständig ansökan	8	6	6
Beslut om bidrag	-	3	2

Antalet inkomna idéskisser låg på samma nivå som föregående år och åtta av dem erbjöds att inkomma med en fullständig ansökan i utlysningens steg 2, vilket är två fler än åren innan.

Regeringsuppdrag om forskning och ökad kunskap om PFAS-förorenade områden

Regeringen har gett SGL i uppdrag att under perioden 2022–2026 arbeta med forskning och kunskaps-spridning för undersökning, utredning och åtgärd av PFAS-förorenade områden. I samarbete med SGU driver vi därför fyra forskningsprojekt om PFAS.

Det första projektet handlar om att utveckla en metod för att i laboratorieskala tvätta PFAS-förorenad jord. De inledande försöken visade att tillsatser av tensider och luft har en positiv inverkan på resultatet. Med dessa resultat som grund fokuserade vi under 2025 på att undersöka om samma positiva resultat även kan uppnås på olika typer av jord samt om tvättiden kan minskas.

I det andra projektet testar och utvärderar vi behandling av PFAS-förorenad jord genom stabilisering med aktivt kol vid brandövningsplatser på flygplatserna i Örnsköldsvik och Sundsvall. Under året följdes tidigare anlagda pilotförsök upp för att se hur effekterna utvecklas över tid. Vi gjorde också försök i SGL:s miljölaboratorium för att studera behandlingens effekt på lång sikt. I ett nytt kompletterande försök vid Sundsvalls flygplats sprutades aktivt kol in i grundvattenzonen för att binda PFAS i källområdet. Syftet med pilotförsöken är att undersöka hur användbar respektive metod är och ge praktisk erfarenhet av att använda dem. Uppföljningen visar att halterna av PFAS i grund- och markvatten har minskat kraftigt, med upp till 99 procent. Det innebär goda förutsättningar att minska spridningen av PFAS till miljön.

I de andra två forskningsprojekten samarbetar SGL med Örebro universitet respektive SLU. Arbetet med Örebro universitet syftar till att öka kunskapen om vad som händer då PFAS-förorenad jord behandlas med värme. En slutsats är att även om de PFAS som fanns i jorden från början försvinner vid uppvärmning, kan andra typer av PFAS bildas i stället. SLU undersökte om luftning av grundvatten kan rena PFAS-förorenat grundvatten. Försöken i laboratorieskala visade dock en låg effektivitet och därför beslutade vi under 2025 att avsluta projektet i förtid.

För att sprida den kunskap och de erfarenheter vi får inom regeringsuppdraget fortsatte vi med vår serie av webinarier där vi presenterar projektresultat och svarar på frågor. Intresset för var stort, med flera hundra deltagare från bland annat kommuner, myndigheter, entreprenörer och konsulter. Flera av projekten presenterades också vid nationella och internationella konferenser under året.

Kunskapsförmedling

Stöd till kommuner, länsstyrelser och myndigheter

Under året besvarade vi remisser från bland annat mark- och miljödomstolarna samt länsstyrelserna i ärenden om förorenade områden och avfallsdeponier. Vi lämnade även yttranden under samråd inför ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet samt besvarade remisser från regeringen.

Indikatorer

Indikatorerna är antalet yttranden/remissvar som lämnats i olika ärendetyper.

Yttranden/remissvar	2025	2024	2023
Stöd till mark- och miljödomstol samt miljöprövnings-delegation	55	55	48
Samråd	80	70	71
Övriga remisser	26	20	22
Totalt antal yttranden/remisser	161	145	141

Antalet inkomna remisser 2025 ligger på samma nivå som 2023 och 2024.

Vägledning och utbildning

Vi publicerade en rapport som beskriver hur ett förändrat klimat kan påverka de risker som normalt bedöms vid förorenade områden. Rapporten kan användas för att vidareutveckla befintlig vägledning och ta fram nya verktyg för att bedöma hur klimatförändringens effekter påverkar riskerna i förorenade områden.

På uppdrag av Naturvårdsverket publicerade vi en rapport som visar hur PFAS sprids i grundvatten över tid. Rapporten kan användas som underlag för beräkning av samhällskostnader kopplade till olika saneringsmetoder, men också för att prioritera insatser och minska osäkerheter i riskbedömningar i PFAS-förorenade områden. Rapporten visar på vikten av att agera nu och inte skjuta saneringar på framtiden.

Ett ämne som uppmärksammats först på senare år är 1,4-dioxan, vilket SGI nu har låtit undersöka i grund- och ytvatten. Resultaten av våra undersökningar publicerades under året i en rapport där vi rekommenderar att 1,4-dioxan inkluderas vid utredning av vissa förorenade områden.

Under året uppdaterade vi även vårt verktyg för att utvärdera åtgärder vid efterbehandling av förorenade områden. Verktyget och en tillhörande handledning finns tillgänglig för nedladdning på vår webbplats.

Våra främsta målgrupper är länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter. Vi når även andra aktörer genom våra webinarier och vid olika nätverksträffar. Under året fokuserade vi vår kunskapsförmedling främst på sediment, riskvärdering, den kunskap vi inhämtat inom regeringsuppdraget om PFAS samt risker för föroreningsspridning vid borrning för bergvärme.

Indikatorer

Vi sprider resultaten av vårt arbete och vår forskning genom vetenskaplig publicering, publicering av egna rapporter och som rapporter i andra organisationers serier. Våra resultat sprids också genom bidrag till konferenser och genom kurser samt föredrag i olika sammanhang.

Publikationer	2025	2024	2023
SGI:s egna rapporter	3	7	2
SGI:s medarbetare är författare i andra organisationers serier	1	2	0
Totalt antal publikationer	4	9	2

Antalet egna publikationer under året blev färre än 2024, men något fler än tidigare år. Det kan ses som en mer normal nivå än föregående år.

Utbildningar	2025	2024	2023
Utbildningar för länsstyrelser och kommuner	3	9	8
Medverkan i externa nationella utbildningar	4	15	10
Medverkan i utbildningar på universitet och högskolor	5	4	5
Utbildningar SGI har organiserat	7	5	1
Totalt antal utbildningar	19	33	24

Antalet utbildningar var färre 2025 än föregående år. Antalet kurser och föreläsningar varierar naturligt mellan åren och styrs både av efterfrågan och SGI:s tillgängliga personalresurser.

Rådgivning

Inom den externfinansierade rådgivningen handlade de flesta frågorna, liksom tidigare år, om expertstöd till länsstyrelser och kommuner. Expertstödet finansieras av Naturvårdsverket och innebär att vi bidrar med expertkunskap i enskilda ärenden. Syftet är att stärka mottagarnas kunskap och effektivisera arbetet med att undersöka och åtgärda förorenade områden.

Indikatorer

SGL stöttar Naturvårdsverket, länsstyrelserna och kommunerna med expertstöd i arbetet inom förorenade områden, sediment och deponier. Arbetet bidrar till bättre tillsyn, mindre avfall, skydd av grundvatten samt säkra mark-, sediment- och vattenmiljöer.

Expertstöd	2025	2024	2023
Antal länsstyrelser som utnyttjat expertstödet	17	17	19
Antal kommuner som utnyttjat expertstödet	26	42	33
Totalt antal ärenden	86	108	101
Totalt antal timmar	1 148	1 208	1 167

Tabellen visar antalet länsstyrelser respektive kommuner som använt sig av expertstödet samt det totala antalet ärenden och timmar. Antalet ärenden varierar naturligt över åren men har under 2025 minskat jämfört med tidigare år. Ärendena tenderar dock att vara mer komplicerade och tidskrävande än tidigare.

Några av kommunerna och länsstyrelserna använde expertstödet för enstaka ärenden, men många återkom i flera ärenden. Merparten av ärendena rörde tillsyn.

Samverkan

Inom SESAM, sedimentsamverkan mellan myndigheter, arbetade de ingående myndigheterna gemensamt för att förbättra förutsättningarna att undersöka, utreda och åtgärda förorenade sediment och därmed vattenmiljön. För att sprida informationen till andra som arbetar med frågorna finns en gemensam webbplats där SESAM:s arbete och resultat beskrivs. Vi genomförde två webinarier om inventering av förorenade sediment med vardera cirka 300 deltagare.

Vår samverkan med länsstyrelserna rörde allt från enskilda projekt till erfarenhetsutbyte om svårhanterliga problem med PFAS och klorerade föroreningar samt behovet av vägledning och forskning. Under året genomförde vi samverkansmöten med länsstyrelserna i Dalarna, Jämtland och Västerbotten. Vi deltog på länsstyrelseträffar för att möta handläggare och sprida kunskap om vårt arbete. Vi samordnade även detta år länsstyrelsernas juristsamverkansgrupp för efterbehandling av förorenade områden.

Vårt engagemang i olika nätverk för PFAS fortsatte under året. Dels i ett myndighetsnätverk som bland annat syftar till att informera och stötta olika myndigheter i frågor kopplat till PFAS. Dels i ett branschnätverk för PFAS med deltagare från myndigheter, företag och forskare. Det primära syftet med branschnätverken är att dela kunskap, men också att hitta lösningar för att komma till rätta med PFAS-problematiken.

Genom nätverket Renare Mark, en intresseorganisation som samlar alla som arbetar med förorenade områden, når vi ut till en bredare målgrupp och kan påverka samverkan mellan bland annat företag, myndigheter och universitet. Under året var vi engagerade i det årliga vårmötet och höll föredrag på de arrangemang som anordnades av nätverket.

Internationellt samarbete

Under året fortsatte vårt internationella arbete med att skapa nätverk för forskningsprojekt samt att inhämta erfarenheter och kunskap som kan spridas nationellt. SGI deltog bland annat i de europeiska nätverken Soil and Land Research Funding Platform (SOILver), som främjar kunskapsutbyte inom EU, och Common Forum, som är mer inriktat på policyfrågor. Under året hade båda nätverken ett starkt fokus på EU-direktivet om markövervakning, som trädde i kraft i december.

Vi samarbetade även med Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM, Frankrikes geologiska undersökning), i ett europeiskt forskningsprojekt som pågår till 2028. Målet är att ta fram verktyg som kan förutsäga hur markanvändning och föroreningar påverkar markens funktioner och ekosystemtjänster.

Tillsammans med forskare från Frankrike och Belgien samarbetade vi för att utveckla metoder och modeller som beräknar hur människor tar upp metaller vid kontakt med förorenad jord.

Verksamhetsområdets intäkter och kostnader

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Intäkter av anslag	31 749	34 703	31 740
- varav Uo 18 1:5 ap.1	16 621	19 982	17 966
- varav Uo 20 1:10 ap.2	0	15	0
- varav Uo 20 1:19 ap.1			
- varav Uo 20 1:4 ap.4	15 128	14 706	13 774
Intäkter av avgifter	3 584	3 262	3 207
Intäkter av bidrag	6 370	5 000	4 496
Finansiella intäkter	154	334	390
Verksamhetens intäkter	41 857	43 299	39 833
Verksamhetens kostnader	41 857	43 299	39 833
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	7 738	9 534	9 051
Medel som erhållits från myndighet för finansiering av bidrag	1 750	1 950	3 558
Lämnade bidrag	-9 489	-11 484	-12 609
Årets kapitalförändring	0	0	0

Den sammanlagda kostnaden för de prestationer och aktiviteter som genomförts under året inom verksamhetsområdet Renare mark har minskat med 1 442 tkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på mindre arbete på förvaltningsanslaget. Arbetet på bidragsuppdrag har ökat jämfört med föregående år. Det är främst bidrag från Naturvårdsverket och övriga, som exempelvis Sundsvalls kommun, som har ökat.

Analys av resultat och effekter

Den långsiktiga effekten av vårt arbete inom verksamhetsområdet ska vara att förorenade områden hantearas effektivt och miljösäkert. Med detta menas att miljöskulden och riskerna med förorenade områden successivt minskar samt att det finns goda förutsättningar att bedöma risker och genomföra långsiktigt hållbara och kostnadseffektiva åtgärder. För att vi ska uppnå en långsiktig effekt krävs samverkan med andra myndigheter, forskare och olika samhällsaktörer. Samverkan och kunskapsspridning är avgörande för framgång i arbetet med att undersöka och åtgärda förorenade områden nationellt.

Vi arbetar långsiktigt och bedömer att vi successivt bidrar till att arbetet med förorenade områden utvecklas i rätt riktning. Samtidigt som befintliga problem hanteras, identifieras nya miljöfarliga ämnen och platser som behöver undersökas och åtgärdas. PFAS-föroreningar i mark och vatten är ett exempel på detta. Årets arbete har till exempel visat att om inte PFAS-förorenade områden börjar åtgärdas, kan föroreningarna spridas och orsaka än större risker och ökade kostnader. Det är därför viktigt att de som ansvarar för föroreningarna redan nu vidtar de åtgärder som finns tillgängliga, medan vi fortsätter förbättra befintliga åtgärdstekniker och utveckla nya.

Resultaten inom regeringsuppdraget om PFAS ser mycket lovande ut och kommer att rapporteras löpande fram till och med 2026 då uppdraget slutredovisas. Pilotförsöken visar att det redan i dag finns kommersiellt tillgänglig teknik som effektivt kan stoppa spridningen av PFAS med och till grundvatten. Samtidigt behövs fortsatt forskning, uppföljning och spridning av resultat från pågående projekt för att ansvariga aktörer ska våga använda tekniken och börja åtgärda PFAS-förorenade områden. Naturvårdsverket konstaterade under 2025 att det är viktigt att saneringar påbörjas så snart som möjligt. Detta konstaterande bygger på arbete som SGI har genomfört.

Vår forskning omfattar även andra föroreningar än PFAS. Vi fokuserar på nya och effektivare metoder för att oskadliggöra föroreningar och att minimera spridningen av dem i miljön. Vi forskar också kring hur föroreningar tas upp i kroppen. Detta i syfte att kunna förstå hur människor utsätts för föroreningar och hur föroreningar påverkar kroppen. Allt för att bättre kunna bedöma om det finns ett behov av åtgärder och i så fall vilka åtgärder som bäst minskar risken med föroreningarna.

Den forskning som vi finansierar via forskningsprogrammet Tuffo kompletterar och stärker vårt eget arbete då den breddar vår kunskapsbas och ökar vår förståelse för var det finns kunskapsluckor. Genom Tuffo bidrar SGI också till en ökad forskning om förorenade områden på bland annat svenska universitet och högskolor.

Våra vägledningar och rapporter bygger på eget arbete, egen och andras forskning, samverkan och mångårig erfarenhet. De bidrar till att bygga upp bred kunskap och till ett mer enhetligt, vetenskapligt baserat arbete med förorenade områden. Under året arbetade vi för att våra vägledningar om inventering av förorenade sedimentområden och riskvärdering ska börja användas i praktiken. Att vägledningarna används är avgörande för att efterbehandlingsarbetet ska utvecklas positivt. Detta är en utmaning som kommer att bli ännu viktigare framöver.

Vi bedömer att vårt arbete kring PFAS, TBT och sediment ligger väl i fas med vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten 2022-2027. Samtidigt befarar vi att arbetet med sediment kommer att sakta ner i och med att regeringens särskilda satsning på finansiering av myndigheternas gemensamma sedimentarbete (SESAM) minskar vid årsskiftet. SGI kommer dock att fortsätta driva på arbetet inom SESAM för att åstadkomma ett nationellt likriktat arbete med förorenade sediment, bland annat genom att arbeta för att våra vägledningar inom sedimentområdet tas i bruk i praktiken.

Effektiv förvaltning

Inom verksamhetsområdet skapar SGI förutsättningar för att myndighetens samhällsuppdrag ska kunna genomföras effektivt, rättssäkert och med hög kvalitet. Med ändamålsenlig styrning och väl fungerande processer säkerställer vi att statens medel används på ett transparent och ansvarsfullt sätt. Genom att skapa goda arbetsförhållanden och ta tillvara och utveckla våra medarbetares kompetens bidrar vi till ett hållbart arbetsliv.

Övrig rapportering

Kvalitets- och miljöarbete

SGI:s ledningssystem är certifierat enligt standarderna för miljö (ISO 14001:2015) och kvalitet (ISO 9001:2015). Certifieringen för med sig att vi årligen revideras av en extern part. Vid årets externa revision av ledningssystemet fick vi inga avvikelser men ett antal förbättringsförslag. Under 2025 valde vi att avsluta ackrediteringen av SGI:s laboratorier. Verksamheten på laboratorierna är nu inriktad på att stödja den egna forskningen och utvecklingen, i stället för externa kunduppdrag som en ackreditering är avsedd för.

Vårt miljöarbete utgår från våra mål och strategier, vår miljöpolicy och betydande miljöaspekter. Resultatet redovisas årligen till Naturvårdsverket och regeringen. Under året uppdaterades vår miljöutredning vilket visade att vår största direkta miljöpåverkan är vårt resande och våra IT-inköp. Utsläppen från vårt resande ökade något jämfört med tidigare år men resandet ligger fortfarande på väsentligt lägre nivåer än innan pandemin. Anledningen till att vi reser mindre är våra, sedan länge, goda förutsättningar att delta i digitala möten med både interna och externa parter. SGI:s betydande indirekta miljöpåverkan är i huvudsak positiv och ett resultat av att myndighetens verksamhet ska stödja de nationella miljökvalitetsmålen och bidra till de globala hållbarhetsmålen.

Vårt uppdrag och bemyndiganden som vi får i instruktion och regleringsbrev omsätter vi i mål och strategier för verksamheten. Dessa ger tillsammans med SGI:s risk- och omvärldsanalys underlag för vilken inriktning vi ska ha och vad vi prioriterar i verksamhetsplaneringen. Vi följer upp verksamhetsplanen och budgeten varje tertiäl och reviderar vid behov.

Kommunikation

Kommunikationsverksamheten arbetar för en effektiv förmedling av kunskap och forskningsresultat. I maj 2025 lanserade SGI en ny webbplats med ny struktur, uppdaterad design och ett antal nya funktioner. Den nya webbplatsen har bland annat ett nytt gränssnitt för webb-vägledningar, en samlad översikt av vägledningar och en förbättrad sökfunktion. Publikationsdatabasen DiVA är nu integrerad, vilket gör det enklare att söka efter SGI:s rapporter och vetenskapliga artiklar.

Under året har SGI förekommit flitigt i media, kopplat till bland annat skredrisker, klimatrelaterade händelser och arbetet med förorenade områden. Vi har nämnts i 193 medieinslag vilka hade en potentiell räckvidd på 41 miljoner. Räckvidd avser det antal personer som potentiellt kan ha tagit del av rapporteringen och påverkas särskilt av större medier.

Medarbetare

Kompetensförsörjning

Under året rekryterade vi sju nya medarbetare, vilket är i nivå med föregående år. Samtliga rekryteringar avsåg ersättningsrekryteringar.

Som en del i introduktionen gick de nyanställda Statskontorets utbildning Din roll i staten – gemensamma spelregler, för att få kunskap om regelverk och värderingar inom statlig förvaltning. Vi genomförde också avdelningsvisa dialoger och dilemmaövningar för att stärka alla medarbetares förståelse och tillämpning av den statliga värdegrunden och en god förvaltningskultur.

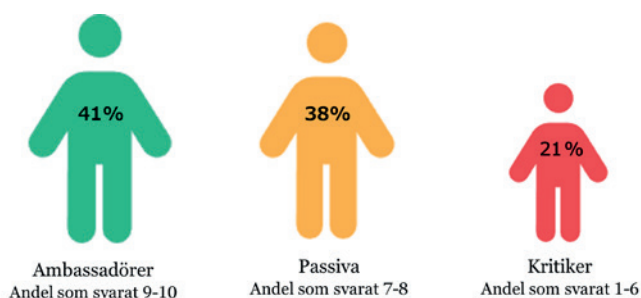
Därutöver genomförde vi en utbildning i utvecklande medarbetarskap för att stärka medarbetarnas ansvarstagande, samarbete och delaktighet. Tillsammans med vår fleråriga satsning på utvecklande ledarskap bidrar utbildningen till ett välfungerande samspel mellan chefer och medarbetare. Det ger en bra grund för långsiktig kompetensförsörjning, effektiva arbetsprocesser och ett hållbart arbetsklimat. Under året gav vi enhetsansvariga ett tydligare ansvar och mandat att leda verksamheten och medarbetarna. Vi startade också ett chefs- och ledarforum där chefer kan utbyta erfarenheter och få stöd i sitt ledarskap. Vi fortsatte det samarbete vi har med övriga myndigheter i Östergötland där syftet är att främja kompetensutbyte och kompetensutveckling i staten.

Arbetsmiljö och hållbart arbetsliv

Med hjälp av medarbetarsamtal och regelbundna riskronder undersöker vi kontinuerligt arbetsmiljöförhållandena på vår arbetsplats och bedömer risker för ohälsa och olycksfall i arbetet. Resultaten från både avdelnings- och myndighetsnivå ligger till grund för att fortsätta utveckla vårt arbete med arbetsmiljö och likabehandling.

Vi fortsatte arbetet för att främja ett hållbart arbetsliv, som också var temat för årets medarbetardagar. Avsikten är att skapa bättre balans mellan arbete och återhämtning samt att förebygga ohälsa och olyckor. Tillsammans med Arbetsgivarverket genomförde vi utbildningar om arbetsmiljö vid hög arbetsbelastning och om krisberedskap.

I slutet av året fick medarbetarna svara på en enkät om viljan att rekommendera SGI som arbetsgivare. Av de svarande uppgav en majoritet att det är mycket sannolikt att de skulle rekommendera SGI som arbetsgivare. Resultatet används som indikator för effekten av en effektiv expertmyndighet med engagemang och arbetsglädje. Medarbetarnas svar kommer att ge underlag för fortsatt utveckling.

Svaren gav ett eNPS-värde på 21 poäng. eNPS = Ambassadörer (%) – Kritiker (%). Ett värde över 20 är ett bra resultat som visar att vi har många engagerade medarbetare som skulle rekommendera SGI som arbetsgivare.

Personalstatistik

Vid årets början hade myndigheten 98 anställda, varav 55 kvinnor och 43 män. Vid årets slut hade myndigheten lika många anställda som vid årets början, det vill säga 98 anställda, varav 55 kvinnor och 43 män. Genomsnittsåldern för kvinnor var 51 år och för män 53 år. Antalet årsarbetskrafter uppgick till 90 varav 52 kvinnor och 38 män. Detta kan jämföras med 90 årsarbetskrafter för 2024, 50 kvinnor och 40 män.

Personalomsättningen för året var sju procent, jämfört med 13 procent 2024 och sju procent 2023. Den lägre personalomsättning bedöms dels bero på utvecklingen i samhället, dels på att vårt långsiktiga arbete i syfte att vara en modern och attraktiv arbetsgivare har gett effekt.

Under året avslutade sju medarbetare sina anställningar, fyra kvinnor och tre män och lika många medarbetare påbörjade sin anställning, tre kvinnor och fyra män.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro, år	2025	2024	2023
Totalt	3,2%	2,7%	2,9%
- varav 60 dagar eller mer	54,0%	41,2%	39,6%
Kvinnor	3,0%	3,7%	4,2%
Män	3,3%	1,4%	1,3%
Anställda - 29 år	2,9%	0,0%	0,0%
Anställda 30-49 år	2,9%	2,6%	2,6%
Anställda 50 år -	3,3%	2,8%	3,3%

Den totala sjukfrånvaron var något högre jämfört med föregående år, även långtidssjukfrånvaron ökade något. Tillsammans med företagshälsovården arbetar vi för att medarbetare ska kunna komma tillbaka i arbete så snart som möjligt efter en sjukskrivning. För att förebygga ohälsa tar vi upp eventuella risker på individnivå i de årliga medarbetarsamtalen och sätter in åtgärder vid behov. Vi arbetade också med åtgärder för att minska upplevelsen av hög arbetsbelastning och för att främja hälsan.

Regeringsuppdrag

Med återrapporteringskrav enligt regleringsbrev

Uppdragsverksamhet

Den externa uppdragsverksamheten har under året resulterat i ett underskott på 354 tkr vilket redovisats mot förvaltningsanslaget. Underskottet består främst underskott i laborativ verksamheten samt uppdrag utan full kostnadstäckning såsom uppdrag mot Svenska geotekniska föreningen. Uppdragsverksamheten redovisas i avsnittet Resultatredovisning.

Göta älv

Användningen av anslag 1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv, inklusive en analys av de resultat bidraget lett till, redovisas i sin helhet under verksamhetsområdet Klimatanpassning avsnitt Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv.

Informationssäkerhet

Våra riktlinjer för informationssäkerhet är en del av SGI:s ledningssystem. Vi arbetar förebyggande och anpassar skyddet löpande utifrån organisationens behov och risker. För att utveckla arbetet med informationssäkerhet har vi sett över och uppdaterat våra policy och riktlinjer. Syftet är att tydliggöra ansvar, arbetssätt och hur information ska klassas. Vi har också tagit fram en ny riktlinje för innovativ, ansvarsfull och säker användning av AI. Den ska implementeras i verksamheten under kommande år med stöd av utbildning och ett gemensamt verktyg för generativ AI.

Under året har vi påbörjat en ny omgång webbaserade utbildningar inom informationssäkerhet för samtliga medarbetare. Syftet är att stärka vår säkerhetskultur och öka medvetenheten om risker och hot inom cybersäkerhet.

Genom att omlokalisera vårt datacenter har vi höjt säkerheten och förbättrat prestandan i vår tekniska infrastruktur. Det ger ett bättre skydd för våra informationstillgångar.

Det fortsatta arbetet med informationssäkerhet omfattar bland annat utvecklad kontinuitetsplanering. Syftet är att kunna upprätthålla verksamheten vid kriser i fredstid och vid höjd beredskap. Planeringen utgår från SGI:s ansvar vid allvarliga händelser med ras och skred, stödet till kommunerna i geotekniska säkerhetsfrågor samt ett säkert tillhandahållande av geografisk samhällsinformation. Arbetet samordnas med myndighetens risk- och sårbarhetsanalys och bedömningen av samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde.

Övriga regeringsuppdrag

Uppdrag om forskning och ökad kunskap om PFAS-förorenade områden

Genomförd verksamhet redovisas under verksamhetsområde Renare mark.

Finansiell redovisning

Redovisnings- och värderingsprinciper

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar SGI brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 000 kronor bokförts som periodavgränsningsposter.

Indirekta kostnader fördelas utifrån faktisk nedlagd tid på anslags- respektive avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde över ett halvt prisbasbelopp, 29 400 kronor år 2025, med en beräknad livslängd som uppgår till lägst tre år. Anläggningstillgångarna tas upp till anskaffningsvärde och avskrivningarna sker enligt linjär avskrivningsmetod.

SGI:s anläggningstillgångar är indelade i sju kategorier.

Anläggningsskategorier	Avskrivningstid, år
Egenutvecklade dataprogram	3
Datorer och annan kringutrustning	3
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5
Dataprogram och licenser för dataprogram	3
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5
Övriga inventarier	5
Konst	Ingen avskrivning

Låneupptag anläggningar

Lån har tagits i Riksgälden för att finansiera myndighetens anläggningar utifrån det bokförda värdet per den 31 december.

Avsättningar

Avsättningar för framtida pensionsåtaganden beräknas till det samlade värdet av fattade beslut enligt anvisningar från Statens tjänstepensionsverk. Värdet inkluderar särskild löneskatt.

Värderingar av skulder

Skulder har tagits upp till anskaffningsvärdet. Monetära skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs, i enlighet med ESV:s föreskrifter till 5 kap. 12 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Tilläggsupplysningar

Ränta

Räntan hos Riksgäldskontoret låg under första kvartalet på 2,379 procent. Andra kvartalet var räntan 2,239 procent, tredje kvartalet 2,005 procent och fjärde kvartalet 1,754 procent. Den sjunkande räntan har inneburit att räntetäkterna på avistakontot och räntekostnaderna för anläggningstillgångar hos Riksgälden har minskat under år 2025.

Ersättning och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag (tkr)	Lön/arvode	Förmåner/resersättning
Generaldirektör Johan Anderberg, 250101-251231	1 453	49

Johan Anderberg är ledamot i Kemikalieinspektionens samordningsgrupp för nya potentiella kemikaliehot, SamTox.

Resultaträkning

Belopp i tkr		2025	2024
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	128 804	122 777
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	8 596	11 168
Intäkter av bidrag	not 3	16 983	13 487
Finansiella intäkter	not 4	472	895
Summa		154 854	148 327
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-108 777	-103 158
Kostnader för lokaler		-9 269	-9 394
Övriga driftkostnader	not 6	-33 090	-32 564
Finansiella kostnader	not 7	-180	-234
Avskrivningar och nedskrivningar		-3 539	-2 977
Summa		-154 854	-148 327
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		66 173	94 807
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		2 313	4 434
Lämnade bidrag	not 8, 27, 28	-68 486	-99 242
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr		2025-12-31	2024-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		768	62
Summa	not 9	768	62
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 10	186	359
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 11	9 349	4 674
Pågående nyanläggning	not 12	0	0
Summa		9 535	5 033
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		856	811
Fordringar hos andra myndigheter		1 982	3 117
Övriga kortfristiga fordringar	not 13	10	145
Summa		2 848	4 073
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 14	3 598	4 239
Upplupna bidragsintäkter	not 15	844	1 395
Övriga upplupna intäkter		355	157
Summa		4 797	5 791
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 16	1 474	696
Summa		1 474	696
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		24 165	22 671
Kassa och bank		0	4
Summa	not 17	24 165	22 675
Summa tillgångar		43 587	38 331

Balansräkning

Belopp i tkr		2025-12-31	2024-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Statskapital	not 18, 19	120	120
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkning		0	0
Summa		120	120
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1 526	1 517
Övriga avsättningar		1 441	1 317
Summa	not 20	2 967	2 833
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 21	10 183	4 975
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		3 915	4 165
Leverantörsskulder		5 314	6 171
Övriga kortfristiga skulder	not 22	1 421	1 377
Summa		20 833	16 688
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 23	9 337	7 815
Oförbrukade bidrag	not 24	10 331	10 858
Övriga förutbetalda intäkter		0	16
Summa		19 667	18 689
Summa kapital och skulder		43 587	38 331

Anslagsredovisning

Anslag (tkr)		Ingående överfö- ringsbe- lopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Omdis- ponerade anslags- belopp	Utnyttjad del av medgivet överskri- dande	Indrag- ning	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Inkom- ster	Utgå- ende överfö- ringsbe- lopp
Uo 18 1:5 ap.1										
Ramanslag										
Statens geotek- niska institut	Not 25	3 635	57 752	0	0	-1 959	59 428	-55 776	0	3 653
Uo 20 1:10 ap.2										
Ramanslag										
Klimatanpassning – del till SGI	Not 26	-83	29 000	0	0	0	28 917	-29 151	0	-234
Uo 20 1:19 ap.1										
Ramanslag										
Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta Älv	Not 27	4 614	115 000	0	0	-4 614	115 000	-87 184	0	27 816
Uo 20 1:4 ap.4										
Ramanslag										
Sanering och återställande av förorenade områden	Not 28	759	25 000	0	0	-759	25 000	-22 866	0	2 134
Summa		8 926	226 752	0	0	-7 333	228 345	-194 977	0	33 368

Redovisning beställningsbemyndigande

Anslag/ anslagsbe- nämning	Beslutat bemyndi- gande	Ekono- miska åtag- anden vid årets början	Nya ekono- miska åtag- anden	Utgif- ter mot anslag	Övriga föränd- ringar	Ekono- miska åtaganden vid årets slut	Förväntad redovisning mot anslag år				Slutår
							2026	2027	2028	2029-x	
Uo 20 1:4 ap.4	11 000	8 956	2 203	1 128	-690	9 341	1 923	4 345	1 823	1 250	2029
Uo 20 1:19 ap.1	165 000	138 979	49 073	58 435	-4 291	125 326	53 360	71 966 ¹			2029

¹) Utbetalningarna 2027 kommer troligen att bli lägre då kommunernas upphandlingar resulterat i lägre anbud för åtgärderna än de beviljade bidragen.

Uppdrag och villkor enligt regleringsbrev för verksamhetsåret 2025

Prognos

SGI ska redovisa prognoser för 2025–2028 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna lämnas i informationssystemet Hermes senast 3 februari, 25 april, 25 juli och 20 oktober. Myndigheten ska även redovisa en prognos för de förslag om beställningsbemyndiganden som lämnats i budgetunderlaget. Prognosen ska lämnas senast den 25 juli i Hermes.

SGI har lämnat utgiftsprognoser vid samtliga tillfällen under året. Prognosen den 25 juli innehöll även prognos för beställningsbemyndigande.

Villkor för anslag 1:5 ap.1

Anslaget får användas för SGI:s förvaltningsutgifter. Statens geotekniska institut (SGI) ska redovisa intäkter och kostnader från uppdragsverksamheten samt hur stor del av kostnaderna som har belastat förvaltningsanslaget.

Den externa uppdragsverksamheten har under året resulterat i ett underskott på 354 tkr vilket redovisats mot förvaltningsanslaget.

Villkor för anslag 1:10 ap.2

Klimatanpassning – del till SGI

Anslagsposten får användas för klimatanpassningsinsatser inom myndighetens ansvarsområde genom utredning, kartläggning och metodutveckling som minskar riskerna för ras, skred och erosion samt bidrar till en hållbar bebyggelse i ett föränderligt klimat.

Villkor för anslag 1:19 ap.1

Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv

Anslagsposten får användas dels för övervakning av stabilitetsförhållanden och insatser för ras- och skredsäkring längs Göta älv, dels för utbetalning av bidrag för planering och genomförande av åtgärder som minskar sannolikheten för ras och skred.

Kostnader för verksamheten får uppgå till högst 40 000 000 kronor. I det ingår att samordna, prioritera och stödja insatser som minskar ras- och skredrisker längs Göta älv, besiktning och kontroll av Göta älv samt att genomföra geotekniska utredningar. Resterande medel får fördelas som bidrag. Av dessa får SGI använda högst 2 000 000 kronor för utgifter i samband med administration av bidraget.

Kostnaderna för verksamheten har uppgått till 28 749 tkr. Av dessa medel avser 1 578 tkr utgifter i samband med administration av bidraget.

Villkor för anslag 1:4 ap.4

Sanering och återställ – sanering forskning – del till SGI

Högst 15 000 000 kronor får användas för teknikutvecklingsprogrammet Tuffo (Teknikutveckling och forskning inom förorenade områden). Av dessa medel får högst 1 500 000 kronor användas för visst arbete vid Statens geotekniska institut (SGI).

Av de tilldelade medlen på 15 000 tkr avseende teknikutvecklingsprogrammet Tuffo har 9 237 tkr använts. 7 738 tkr avser utbetalning av bidrag och 1 499 tkr avser eget arbete vid SGI.

Anslagsposten får också användas av SGI för tillämpad forskning och en effektiv spridning av kunskapsresultat med särskilt fokus på forsknings- och utvecklingsprojekt som rör undersökning, utredning och åtgärder som avser PFAS-förorenade områden samt förorenade sediment och fibersediment. 5 000 000 kronor får särskilt användas för genomförande av uppdrag om kunskap och teknikutveckling PFAS (M2021/02281), (KN2023/02439).

I övrigt har 8 005 tkr använts för grunduppdraget att forska och sprida kunskapsresultat där 5 000 tkr särskilt tillförts regeringsuppdraget PFAS.

Tilläggsupplysningar och noter

Noter till resultat- och balansräkning Belopp i tkr

Not 1 Intäkter av anslag

	2025	2024
Intäkt av anslag Uo 18 1:5 ap.1	55 776	53 875
Intäkt av anslag Uo 20 1:10 ap.2	29 151	29 083
Intäkt av anslag Uo 20 1:19 ap.1	28 749	25 113
Intäkt av anslag Uo 20 1:4 ap.4	15 128	14 706
Summa	128 804	122 777

Den totala förändringen för intäkter av anslag är 6 027 tkr. Förändringen återfinns främst inom förvaltningsanslaget och för anslaget för Göta älv. Samtliga anslag har påverkats av ökade pensionskostnader jämfört med föregående år.

Anslagsförbrukningen på förvaltningsanslaget Uo 18 1:5 ap.1 har ökat med 1 901 tkr jämfört med föregående år och förklaras framförallt av att ökade personalkostnader främst till följd av högre pensionskostnader.

Anslagsförbrukningen av klimatanslaget Uo 20 1:10 ap.2 är i princip oförändrat jämfört med föregående år.

Anslagsförbrukningen av anslaget för åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta Älv Uo 20 1:19 ap.1 har ökat med 3 636 tkr jämfört med föregående år. Ökningen avser främst ersättningsrekryteringar som nu är på plats.

Anslagsförbrukningen på saneringsanslaget Uo 20 1:4 ap.4 är i princip oförändrat jämfört med föregående år.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2025	2024
Intäkter av avgifter enligt 4§	3	3
Intäkter av avgifter inom FoU	0	52
Intäkter av avgifter inom kunskapsförmedling	8 517	10 900
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	76	212
Summa	8 596	11 168

Förändringen med 2 572 tkr består främst av minskade intäkter av kunskapsförmedling. Posten har påverkats av att vi i mindre utsträckning stöttat Statens haverikommission i utredningen efter skredet i Stenungsund.

Under år 2025 har SGI inte haft någon tjänsteexport. Samma sak gällde för år 2023 och år 2024. 21 tkr av summan under övriga intäkter av avgifter avser reavinst för återlämnade datorer samt försäljning av utrustning.

Not 3 Intäkter av bidrag

	2025	2024
Bidrag från statliga myndigheter	13 195	11 454
Bidrag från övriga	3 787	2 033
Summa	16 983	13 487

Intäkter från bidrag har ökat med 3 496 kr jämfört med föregående år. Årets bidragsintäkter kommer främst från Trafikverket, Naturvårdsverket, Formas och MSB. Ökningen under året förklaras huvudsakligen av högre bidrag från Naturvårdsverket och MSB. Ökade bidrag från övriga aktörer avser främst bidrag från Sundsvalls kommun.

Not 4 Finansiella intäkter

	2025	2024
Ränteintäkter avseende lån i Riksgäldskontoret	404	872
Övriga finansiella intäkter	68	24
Summa	472	895

Ränteintäkter för räntekontot i Riksgälden har minskat jämfört med föregående år till följd av lägre ränta. Ökning avseende övriga finansiella intäkter avser främst kursvinster.

Not 5 Kostnader för personal

	2025	2024
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	62 243	60 219
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier, pensionsavsättningar och andra avgifter enligt lag och avtal	43 880	39 822
Övriga personalkostnader	2 654	3 117
Summa	108 777	103 158

Av den totala lönekostnaden avser 38 tkr ersättning till uppdragstagare.

Ökningen på 5 619 tkr består främst av ökade pensionskostnader till följd av att prisbasbeloppsnivån ökat vilket medfört stor ökning av pensionsunderlaget. Posten har även påverkats av ökade lönekostnader till följd av löneutvecklingen.

Not 6 Övriga driftkostnader

	2025	2024
Förbrukning, programlicenser m.m.	1 168	1 164
Resor, representation, information m.m.	1 295	1 171
Köp av tjänster	30 274	29 747
Övriga driftkostnader	353	482
Summa	33 090	32 564

Förändringen av driftkostnader återfinns främst i köp av tjänster. Ökningen består till största delen av ökade kostnader för forskningsuppdrag främst från Chalmers tekniska högskola AB.

Not 7 Finansiella kostnader

	2025	2024
Räntekostnader räntekonto i Riksgäldskontoret	156	201
Övriga finansiella kostnader	24	33
Summa	180	234

Räntekostnader för avistalån för anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret har minskat jämfört med föregående år till följd av lägre ränta.

Not 8 Lämnade bidrag

	2025	2024
Bidrag inom teknikutveckling och forskning inom förenade områden	7 738	9 534
Bidrag avseende åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	58 435	85 273
Övriga lämnade bidrag	2 313	4 434
Summa	68 486	99 242

Utbetalda bidrag har minskat med 30 756 tkr jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på att kommunernas kostnader blivit betydligt lägre än vad de ansökt om.

Övriga lämnade bidrag har minskat med 2 121 tkr jämfört med föregående år vilket förklaras av att flera av de bidragsprojekt som SGI transfererade större medel under föregående år har avslutats under året.

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	7 495	7 495
Utrangeringar	0	0
Årets anskaffning	0	0
Pågående immateriella anläggningstillgångar	751	0
	8 246	7 495
Ingående ack. avskrivningar	-7 433	-7 385
Utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	-46	-48
	-7 479	-7 433
Utgående bokfört värde	768	62

Förändringen jämfört med föregående år består främst av pågående immateriell anläggning som avser införande av beslutsstödsystem.

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 401	4 401
Utrangering	0	0
Årets anskaffning	0	0
	4 401	4 401
Ingående ack. avskrivningar	-4 042	-3 816
Nedskrivning	0	0
Årets avskrivningar	-173	-226
	-4 215	-4 042
Utgående bokfört värde	186	359

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	27 119	24 646
Utrangering	-1 671	-754
Årets anskaffning	7 994	3 226
	33 442	27 119
Ingående ack. avskrivningar	-22 444	-20 495
Utrangering	1 671	754
Årets avskrivningar	-3 320	-2 703
	-24 094	-22 444
Utgående bokfört värde	9 349	4 674

Förändringen jämfört med år 2024 består framförallt av anskaffning av nytt datacenter.

Not 12 Pågående nyanläggningar

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	0	252
Årets anskaffning	0	0
Årets aktiverade nyanläggningar	0	-252
Utgående bokfört värde	0	0

Förändringen består av att en frystork till miljölaboratoriet har färdigställts och aktiverats under 2024. Inga nya pågående nyanläggningar under 2025.

Not 13 Övriga kortfristiga fordringar

	2025-12-31	2024-12-31
Diverse fordringar	10	145
Summa	10	145

Förändringen avser fordran på försäljning av gamla datorer som gjordes 2024.

Not 14 Förutbetalda kostnader

	2025-12-31	2024-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	2 022	2 001
Förutbetalda kostnader avseende programlicenser, medlemsavgifter m.m.	1 577	2 238
Summa	3 598	4 239

Förändringen av förutbetalda kostnader avser framförallt minskade kostnader för förnyade licenskostnader som löper över flera år.

Not 15 Upplupna bidragsintäkter

	2025-12-31	2024-12-31
Upplupna bidragsintäkter från statliga myndigheter	220	907
Upplupna bidragsintäkter från utomstatliga bidragsgivare	624	488
Summa	844	1 395

Förändringen på 551 tkr avser främst minskade upplupna bidragsintäkter i projektet CAZULU som avslutats under året.

Not 16 Avräkning statsverket

	2025-12-31	2024-12-31
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	4 248	4 241
Redovisat mot anslag	110 051	134 626
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-109 406	-134 619
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	4 893	4 248
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-3 552	-7 828
Redovisat mot anslag	84 926	82 958
Återbetalda anslagsmedel	1 959	6 197
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-86 752	-84 879
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-3 419	-3 552
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	703	0
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-110 109	-134 619
Betalningar hänförliga till anslag	109 406	134 619
Övriga fordringar på statens centralkonto	0	0
Summa avräkning med statsverket	1 474	696

Posten avräkning med statsverket har till stor del påverkats av ökade kostnader för arbetet inom Göta älv anslaget under december månad jämfört med samma månad föregående år.

Not 17 Kassa och bank

	2025-12-31	2024-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	24 165	22 671
Kontantkort (ICA Banken)	0	4
Summa	24 165	22 675

Förändringen består främst av ökade bidragsintäkter. Posten har även påverkats av att kontantkortet på ICA banken avslutats under år 2025 till följd av nytt ramavtal för betalningstjänster.

Not 18 Statskapital

	2025-12-31	2024-12-31
Konst från statens konstråd	120	120
Summa	120	120

Not 19 Förändring av myndighetskapital

	Statskapital
Föregående års UB	120
Rättelse/ändrad princip	
A Ingående balans	120
Föregående års kapitalförändring	
Årets kapitalförändring/konst	0
B Summa årets förändring	0
C Utgående balans	120

Not 20 Avsättningar

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående avsättning pensionsavsättningar	1 517	1 745
Årets pensionsutbetalningar	-624	-462
Nya beslut under året/ årets pensionskostnad	633	233
Avsättning pensioner	1 526	1 517
Ingående avsättning lokala omställningsmedel	1 317	1 170
Årets avsättning	124	146
Årets nyttjande	0	0
Avsättning lokala omställningsmedel	1 441	1 317
Summa	2 967	2 833

Av avsättningen för pensioner bedöms 1 188 tkr som kortfristig skuld i som regleras under kommande år. Resterade avsättning av pensioner är långfristiga med reglering inom två till fem år.

Syftet med avsättning av lokala omställningsmedel är att utifrån verksamhetens behov bidra till såväl verksamhetens utveckling som omställning för arbetstagarna. Det kan vara åtgärder som ökar eller bibehåller arbetstagarens anställningsbarhet. Myndigheten bedömer att hela beloppet på 1 441 tkr är långfristig skuld.

Not 21 Lån i riksgäldskontoret

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående balans	4 975	4 979
Under året nyupptagna lån	8 746	3 226
Årets amorteringar	-3 539	-3 229
Summa	10 183	4 975

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar. Förändringen finns främst på nya upptagna lån till följd av nytt datacenter som installerats under år 2025. Låneramen för år 2025 var 13 000 tkr.

Not 22 Övriga kortfristiga skulder

	2025-12-31	2024-12-31
Personalens källskatt	1 396	1 377
Övriga kortfristiga skulder	25	0
Summa	1 421	1 377

Not 23 Upplupna kostnader

	2025-12-31	2024-12-31
Upplupna semesterlöner och löner inkl. sociala avgifter	7 634	7 296
Upplupna kostnader avseende programlicenser	0	0
Övriga upplupna kostnader	1 703	518
Summa	9 337	7 815

Förändringen består främst av att högre upplupna kostnader bokförts under år 2025 till följd av att flera leverantörer fakturerat efter brytdatum. Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter har ökat till följd av löneökning och ökning av pensionskostnader.

Not 24 Oförbrukade bidrag

	2025-12-31	2024-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	9 712	9 338
- varav bidrag från statliga myndigheter som förväntas tas i anspråk		
- inom tre månader	425	506
- mer än tre mån till ett år	5 420	7 155
- mer än ett år till tre år	3 687	1 677
- mer än tre år	180	0
Bidrag som erhållits från ickestatliga organisatio- ner eller privatpersoner	619	1 520
Summa	10 331	10 858

Oförbrukade bidrag har minskat med 527 tkr jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på att bidrag från icke statliga organisationer minskat jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på minskade bidrag i EU-uppdraget LifeSource.

Noter till anslagsredovisningen

Not 25 Uo 18 1:5 ap.1

Myndighetens tilldelade ramanslag har ökat med 1 873 tkr från 55 879 tkr till 57 752 tkr jämfört med tidigare år. Total anslagsförbrukning för året är 55 765 tkr, en ökning med 1 890 tkr jämfört med föregående år. Den ökade anslagsförbrukningen består främst av ökade pensionskostnader. Hela anslaget har inte förbrukats då vi bland annat har stöttat Statens haverikommission i utredningen efter skredet vid E6 utanför Stenungsund.

Enligt regleringsbrevet disponerar myndigheten en anslagskredit på 1 676 tkr. Krediten har inte utnyttjats. Anslaget är räntebärande.

Not 26 Uo 20 1:10 ap.2

Årets tilldelning för klimatanslaget Uo 20 1:10 ap.2 uppgår till 29 000 tkr, vilket är samma nivå som föregående år. Under tidigare år har anslaget varit högre. Den lägre tilldelningen har inneburit att anslagskrediten delvis har behövt utnyttjas.

Den totala anslagsförbrukningen för 2025 uppgår till 29 151 tkr.

Enligt regleringsbrevet disponerar myndigheten en anslagskredit på 990 tkr varav 234 tkr har utnyttjats. Anslaget är räntebärande.

Not 27 Uo 20 1:19 ap.1

Av det disponibla anslaget på 115 000 tkr har 87 184 tkr använts. 28 749 tkr avser utgifter för verksamheten vid Göta älv inklusive utgifter för administration av bidrag. 58 435 tkr har använts för utbetalning av bidrag. Framför allt är det Göteborgs stad och Lilla Edets kommun som mottagit stora bidrag under året.

Av anslagets bemyndiganderam på 165 000 tkr har 125 326 tkr redovisats som utestående åtagande. Skillnaden mellan bemyndiganderamen och faktisk utstående åtagande vid årets slut beror på att det betalats ut mer bidrag än vad det har beviljats nya till kommunerna under 2025.

Anslaget saknar anslagskredit och är icke räntebärande.

Not 28 Uo 20 1:4 ap.4

Det tilldelade anslaget på 25 000 tkr är på samma nivå som föregående år. Av det tilldelade anslaget har 22 866 tkr förbrukats. Anslaget har under året belastas med lämnade bidrag på 7 738 tkr.

Av anslagets bemyndiganderam på 11 000 tkr har 9 341 tkr redovisats som utestående åtagande. Skillnaden mellan bemyndiganderamen och faktisk utstående åtagande vid årets slut förklaras av att flera slututbetalningar gjorts under tidigare år.

Anslaget saknar anslagskredit och är icke räntebärande.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2025	2024	2023	2022	2021
Låneram riksgäldskontoret					
Beviljad	13 000	10 000	10 000	16 000	17 500
Utnyttjad	10 183	4 975	4 979	8 369	10 863
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	7 000	10 000	13 000	12 000	5 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	404	872	1 002	240	0
Räntekostnader	156	201	248	69	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	7 000	7 000	13 000	15 000	15 000
Avgiftsintäkter	8 596	11 168	8 251	6 806	12 412
Anslagskredit					
Beviljad	2 722	2 666	2 621	2 805	2 259
Utnyttjad	234	83	0	0	0
Anslagssparande					
Utgående överföringsbelopp	3 653	3 635	3 279	11 405	5 430
- varav disponeras nästa år	1 733	1 676	1 631	1 735	1 660
Bemyndiganden					
Tilldelade	176 000	178 000	176 000	223 400	173 000
Summa gjorda åtaganden	134 667	147 935	28 220	76 050	83 657
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	90	90	89	85	88
Medelantalet anställda (st)	97	99	100	94	96
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 679	1 612	1 734	1 610	1 562
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

Generaldirektörens fastställande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Linköping den 20 februari 2026

Johan Anderberg

Generaldirektör

Statens geotekniska institut
SE-581 93 LINKÖPING, SWEDEN
Tel: +46 13 20 18 00
E-post: sgi@sgi.se www.sgi.se